

Taxa postai
plátitá in num
No. 30523/1934

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
bánáti zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

5430

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Pöszor-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Re. **Ára 5 lej**

dactor responsabil-Felelős szerkesztő:
Sámber Ferenc, Administrator
delegat si girant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre, Proprie-
tar-tulajdonos: Fraternitas S. A. E.
le Editura, Registrul publicajunilor
periodice No. 43, Dos. 889, 1938.
Tribunalul Cluj, Sectia III.

Péntek, szeptember 1.
1939—5699. Elul 16.
XXII. évfolyam, 197. szám.

A lengyel mozgósítás sietteti a kibontakozást

Hitler proklamációban közli döntését a világgal

A lengyel kormány kiküldöttje Berlinbe érkezik? A döntés előtt még szó lehet közvetlen lengyel-német tárgyalásokról is

Berlin állandóan informálja Moszkvát az angol-német tárgyalásokról

Berlin, augusztus 31. (Rador.) Amint azt már röviden jelentettük, a második Hitler jegyzékre adott angol választ szerdáról csütörtökre virradó éjszaka nyújtotta át Neville Henderson Ribbentrop német külügyminiszternek.

A Reuter berlini jelentése szerint Henderson szerdán éjjel után háromnegyed 1 órakor hagyta el a külügyminisztérium épületét. A késői óra dacára Ribbentrop azonnal a kancellári hivatalba ment és bemutatva Hitlernek az angol választ.

hogy a Lengyelországgal szemben támasztott német követeléseket teljesíteni kell. Hitler a Londonba eljuttatott válaszában megígérte, hogy emlékiratban fogja körvonalazni a Lengyelországgal szembeni német követeléseket, amelyek a tárgyalások alapjául szolgálnak. Természetesen abban az esetben, ha Lengyelország hajlandó meghatalmazott minisztert küldeni Berlinbe.

Az angol kormány — jelenti a Reuter — azt válaszolta Hitler emlékirat-javaslatára, hogy egy lengyel meghatalmazott miniszter Berlinbe való küldése kizárólag Lengyelor-

szágtól függ, ebbe Anglia nem avatkozhat bele.

London és Varsó között egyébként az utóbbi napok során szakadatlan tárgyalások folynak a német válasz ügyében.

Nemzetvédelmi tanács alakult Berlinben

Berlin, augusztus 31. A Reuter jelenti: A nemzetvédelem ügyeivel foglalkozó miniszterekből külön tanácsot alakítottak, amely a nemzetközi feszültség egész időtartama alatt fog működni. Ez lesz a birodalom nemzetvédelmi tanácsa, amelybe bekapcsolódott a nemzetgazdasági minisztérium is. Az új szervezet irányítója Göring elnöki minőségben, alelnökei a német nemzetgazdasági minisztérium vezérbiztosai, a kancellári hivatal főnöke és a hadtestparancsnokságok vezetője. Az elnöknek jogában áll a bizottságba további tagokat kinevezni, vagy tanácskozó tagokként meghívni. A tanács törvényjellegű intézkedéseket alkalmazhat, de azokról jelentést tartozik tenni a Führernek, aki a törvény kihirdetését kormánya, vagy a birodalmi gyűlés útján elrendeli. Göring megtartotta továbbra is a négyéves gazdasági terv megvalósítását irányító bizottság elnöki tisztségét is.

Az új birodalmi nemzetvédelmi bizottságban helyet kaptak Göringen kívül: Rudolf Hess, Frick és Keitel tábornok.

Angol utmutatásra rendelte el Varsó az általános mozgósítást

London, augusztus 31. (Rador.) Daily Telegraph mai számában az angol-német diplomáciai tárgyalásokat kommentálva, feltűnést keltő és nagyjelentőségű hírt közöl. Mint ismeretes, a lengyel kormány szerdán délen olyan katonai intézkedéseket fogantatosított, amelyek általános mozgósításnak felelnek meg. A Daily Telegraph megjegyzi, hogy

Lengyelország újabb katonai intézkedéseit az angol kormány utmutatása alapján tette. Ennek az azonos közlések alapján, amelyet London Varsónak küldött, amelyben Hitler Lengyelországgal szemben emelt követeléseivel kapcsolatosan tett.

Sir Neville Henderson, Anglia berlini nagykövete sürgős utasításokat kapott — teszi hozzá a londoni lap — a legutóbbi német üzenet egyes részeivel kapcsolatban.

Ezen utasítások értelmében a nagykövetnek oda kell hatnia, hogy a berlini kormány vezetőinek minden kérelmét eloszlassa részint az angol kormány magatartását illetően,

részint pedig azt az eljárást illetően, amelyet az angol kormány a konfliktus tárgyalás útján való rendezésének megkönnyítésére és előmozdítására nézve ajánlhat.

A második Hitler-jegyzék főbb pontjai

London, aug. 31. (Rador.) A brit fővárosban tegnap általában derültabb hangulat volt észlelhető. Ezt annak tulajdonítják, hogy Hitler kancellár legutóbbi üzenetében mérsékeltebb hangot ütött meg, mint ahogy azt várták. Az üzenet szövegét ugyan nem közölték a nyilvánossággal, de abból a tényből, hogy Ciano gróf tegnap Lorraine angol nagykövettel és Maglione bíboros, a szentszéki francia és angol megbízottakkal folytatott megbeszéléseket, arra következtetnek, hogy az illetékes körök még nem vesztették el a békés megoldásba vetett hitüket. Az angol fővárosban az a vélemény, hogy az angol kormány a kancellár három és féloldalas üzenetére még egy indítványt tesz, amelyet gondosan készítenek el és úgy, hogy annak elfogadása esetén a békés tárgyalások megindulhatnak.

Berlin, augusztus 31. (Rador.) Megbízható értesülések szerint a legutóbbi Hitler jegyzék főbb pontjai a következőkben foglalhatók össze:

1. A német kormány újlag biztosítja barátságáról Angliát.
2. Hitler ismételtlen megállapítja azt a követelést, hogy Danzignak és a korridoroknak a Harmadik Birodalomhoz kell csatlakoznia.
3. Németország készséggel elfogadja Anglia jóakaratu közreműködését Németország és Lengyelország viszonyával összefüggő vitás kérdések békés közvetítésére.
4. A német kormány kifejezi azt a reményt, hogy Lengyelországnak módjában áll teljhatalmu megbízottat küldeni Berlinbe, aki az egyenjogúság alapján folytathatná a további tárgyalásokat.

nyét, hogy Lengyelországnak módjában áll teljhatalmu megbízottat küldeni Berlinbe, aki az egyenjogúság alapján folytathatná a további tárgyalásokat.

Hivatalos körökben kijelentik, hogy Hitler keddi üzenetének olyan egyetlen pontja sincs, amelynek ultimátum jellegét lehetne tulajdonítani.

London még bízik a békés kibontakozásban

A Reuter jelenti: Londoni körök szerint a helyzet változatlan maradt. Az a tény, hogy London és Berlin folytatják a jegyzékváltást, arra a reményre jogosít, hogy a válság békés megoldása még lehetséges. Ezt a felfogást tükrözi vissza az angol sajtó — jelenti a Havas.

A Times így ír: A dolgok jelenlegi állapotában nem állott be lényeges változás. Hitler fenntartja Lengyelországgal szembeni igényeit és mi kitartunk azon törekvésünk mellett, hogy megsegítsük ezt az országot minden függetlensége ellen irányuló fenyegetéssel szembeni ellenállásában. Nem ejtettük el azt a meggyőződésünket, hogy nem a háboru az egyedüli út, amelyre kijuthatunk, hanem az észszerűség és mérséklet is sikerre vezethet.

A Daily Herald írja: A szerda este Londonból küldött jegyzék nem jelenti az angol álláspont gyengülését, sem a brit politika megváltozását.

Küszöbön áll a döntés

Berlin, augusztus 31. A Stefani jelenti: A szerdáról csütörtökre virradó éjszaka a berlini kancellári hivatalban Hitler és munkatársai között szakadatlanul folytak a tanácskozások. Rendkívül alaposan megvitaták különösképpen az angol választ, amelyet kevéssel éjjel előtt nyújtott át Ribbentropnak Sir Neville Henderson. A folyamatban lévő tárgyalásokat a legnagyobb titoktartás veszi körül. Annyi szivárgott ki mindössze, hogy válaszában az angol kormány a tárgyalásoknak folytatása iránti élnék óhaját fejezi ki, de nem tér ki a lengyel mozgósításra, amelyet Berlinben a német birodalommal szembeni újabb kihívásnak tekintenek.

Lengyel megbízott érkezik Berlinbe?

London gyorsan küldte el választát Berlinnek, mert német részről azt a kívánságot fejezték ki, hogy lehetőleg ne veszítsenek sok időt a jelenlegi helyzettel, amelyet súlyosbított a lengyel mozgósítás. Az angol kormány a szerdán éjszaka átnyújtott viszontválaszában további felvilágosításokat kért. Az Anglia és Németország közötti tárgyalások egész csütörtökön folytatódtak. Teljesen bizonyosnak látszik azonban, hogy a döntés küszöbön áll.

Az az ellenőrizhetetlen hír terjedt el, hogy a helyzet végső feszültsége esetén megtörténhetik, hogy az angolok közbelépése folytán valamely új tény fog bekövetkezni a Németország és Lengyelország közötti kapcsolatok újrafelépésére nézve.

Hír szerint nincs kizárva, hogy a lengyel kormány egyik képviselője érkezik csütörtök folyamán Berlinbe.

E hírrel kapcsolatosan a német külügyminisztérium körében igen tartózkodó magatartást tanúsítanak. Annak azonban híre járja, hogy az utóbbi napok során Berlin a motorbiciklik...

és Moszkva között igen élénk eszmecsere folyt.

A német birodalmi gyűlés összehívására nézve nem történt még intézkedés. Illetékes német körökben nem tartják kizártnak, hogy a Führer a német néphez intézett proklamáció útján hozza nyilvánosságra elhatározását.

Förster Berlinben járt

BERLIN, augusztus 31. A Havas szerint Förster danzigi államfő tegnap Berlinben járt, ahol beható megbeszéléseket folytatott a kancellári palotában, majd visszatért Danzigba.

Az olasz nagykövet Hendersonnál

Berlin, augusztus 31. (Rador.) Attolico olasz nagykövet csütörtökön délelőtt két ízben is felkereste az angol nagykövetet. Először reggel 8 órakor, másodszor fél 11 órakor kereste fel. Valószínű, hogy a brit nagykövet a nap folyamán további fontos tárgyalásokat is fog folytatni — jelenti a Havas.

A Reuter jelenti: Tegnap este a hestoni repülőteret egy néme Junkers repülőgép hagyta el. A hatóságok semmi bizonyosat nem tudnak az utas személyazonosságáról.

Lengyel-német tárgyalást sugalmazott London

London, augusztus 31. A Reuter távirati iroda jelenti, hogy az angol kormány még nem kapta meg legutóbbi Hitlernek küldött üzenetére a német választ. Ugyanakkor Varsó válasza sem érkezett meg. Az angol kormány ugyanis nyomban tájékoztatta a lengyel kormányt Hitler üzenetéről és az arra adott angol válaszról.

A Reuter tudni véli, hogy Hitler az angol kormányhoz eljuttatott legutóbbi válaszában hangsúlyozta, hogy megegyezésre akar jutni Angliával. Leszögezte azonban,

Daladier: „Az események nemsokára villámgyorsan fognak peregni”

Párizs, augusztus 31. A Havas jelenti: Daladier miniszterelnök tegnap Colson tábornokot, a francia vezérkar főnökét fogadta hosszabb kihallgatáson. A miniszterelnök ugyanakkor feltűnő nyilatkozatot tett az újságíróknak, kijelentve: „Véleményem szerint az események rövidesen villámgyorsan fognak egymást követni.” Majd megjegyezte: „Hitler ugyanolyan hosszú választ küldött Angliának, mint nekem.”

Lengyelország hivatott dönteni — írják a francia lapok

A Le Jour — Echo de Paris a következőket írja: „Politikai körökben az a benyomás uralkodik, hogy Hitler legutóbbi üzenetében fenntartja a német követeléseket, de még sem utasítja el teljesen annak feltételezését, hogy közvetlen német-lengyel érintkezés teremtessek olyan formában, ami nem éppen egyezik azzal, amit a francia-angol diplomácia szeretne biztosítani.

A szerdán késő este Berlinbe küldött angol válasz minden bizonnyal a békés rendezés, tehát a közvetlen német-lengyel érintkezés módozataira vonatkozik.

Most Lengyelország az, amelynek maradéktalan felségjogi mellett kell tanulmányoznia az indítványokat és a tervek vagy elfogadja, vagy elutasítja.

A brit diplomácia erőfeszítései tehát tulajdonképpen „technikai körülmények létrehozására” irányulnak, amelyek során a békés rendezéssel való próbálkozás válhatna fel az erőszakkal való fenyegetést.”

A Le Figaro így ír: „A legjobban értesült angol megfigyelők egyetértének annak megállapításában, hogy

Németország jelenlegi követelései egészen másra vonatkoznak, mint a danzigi statutum, vagy a folyosó ügyének rendezésére és csupán tág vonásokban lehet összehasonlítást tenni a mostani és a március 28-án megszövegezett német igények között.

Az is nyilvánvaló, hogy kizárólag maga Lengyelország van hivatva ezen igények felől dönteni.”

A Le Journal véleménye a következő: „Az a tény, hogy a brit kormány olyan rövid időn belül válaszolhatott a kancellárnak, ar-

(Folytatása az ötödik oldalon.)

Lengyelország kincse és hadiipara

Lengyelországban nem volt véleménykülönbség abban a tekintetben, hogy Pilsudszky jelszavát: „A honvédelem mindenképp főt!” maradék nélkül meg kell valósítani. Pilsudszky fölismerte, hogy országának függetlenségét és szabadságát csak erős hadsereg biztosítja. Amikor a marsall ezt a jelszót kiadta, még nem volt tulajdonképpeni főszerelési ipara Lengyelországnak. Külföldről kellett beszereznie a hadsereg számára szükséges fegyvert és egyéb anyagot. Annak idején Franciaország volt a legnagyobb szállító, amely 1920 közepéig Lengyelország számára kerekben 1600 ágyút, 260 ezer fegyvert és 500 millió lövedéket szállított. A nyugati hatalmak Itáliával együttvéve közel 600 repülőgépet küldöttek Lengyelországnak.

A fegyverkezési ipar megteremtésének előkészületei szükségesek tették, hogy az állam ebből a szempontból különböző kerületekre oszadjon fel. A hadügyminisztériumban a főszerelési ipar irányítására külön osztályt állítottak föl, azonkívül tanácsot neveztek ki ipari, gazdasági szakértőkből és minisztériumi tisztviselőkből. Mindenekelőtt el kellett hártani azt az akadályt, amely a speciális gépek és munkaerők hiánya okozott.

1927-ben az ország 62 millió dolláros amerikai kölcsönt kapott, azt nyomon követték újabb nagyobb kölcsönök. Kezdték fölépíteni Lengyelország iparát. 1919-ben három nagy gazdasági probléma előtt állott Lengyelország: szén-, vagon- és nyersanyag-hiányban szenvedett, de az idők során ezeket a nehézségeket elhárították. 1922-ben Felső-Szilézia megszerzése után, Lengyelország már annyi szenet produkálhatott, hogy ebből a fontos nyersanyagból exportra is jutott. A vagonhiányt nemet szállítókkal egyenlítették ki és 1930-ban már hat hatalmas vagon- és lokomotív-gyár működött a lengyel köztársaság területén. Ugy, hogy 1928 óta nem volt szükség vasuti anyag behozatalára. A nyersanyagunk tengerentúlról való beszerzését állami jótállású hitelekkel oldották meg.

Mindaz lehetővé tette a lengyel fegyverkezési ipar gyors tempójú újjáépítését. A munka intenziválásához még csak a szakemberek kellő száma hiányzott.

Hivatalos lengyel vizsgálóbizottság jelentése szerint az országnak 62 mld. tonna kiaknázzható kőszén-készlete van. Anglia és Németország után Lengyelország Európa harmadik legnagyobb széntermelő országa. 1929-ben a termelés 46 millió tonna volt, 1934-ben 29 millió. Ma ismét elérték az 1929-es nivót.

Lengyelország gazdaságának szempontjából rendkívül fontos a szén-export. 1929-ben 16 millió tonnát vittek ki az országból, vagyis a termelésnek egyharmadát. Ma a kivitel már kisebb. A kőszén mellett az országnak még van 5 mld. tonna barna-szene is, amit azonban nem termelnek ki elég intenzíven.

Vasércben hozzávetőleg 165 millió tonna készlete van az országnak. A belföldi termelés azonban, annak ellenére, hogy állandóan fokozódik, nem elégíti ki a szükségleteket. A nyersanyag behozatala általában emelkedően volt. 1933-ban 360 ezer tonnát importáltak, 1938-ban már 640 ezret. A nyersanyag 50 százaléka Oroszországból került be, 25 százaléka Svédországból. Különösen a különleges acél előállítását szolgáló gépekben volt hiány. Ezt azonban az utolsó hónapokban igyekeztek leküzdeni.

Felső-Szilézia megszerzése következtében Lengyelország Belgium után Európa legnagyobb cink-termelője lett. A cinkérc kitermelése 1935-ben 316 ezer tonnát tett ki. Az ércekből kitermelt cink 1936-ban 92.600 tonna volt, egy év múlva már 107 ezer tonna. Szükség esetén az ország képes kőszén mellett még cinket is szállítani. Az ólom termelés 1937-ben 17.500 tonna volt, szemben az 1936-os termeléssel, amikor 15 ezer tonna került ki a lengyel olombányákból.

Lengyelország gazdag földolajban, földgázzal és aszfaltban. A készleteket 16 millió tonnára becsülik. Aszfaltban egyébként monopolisztikus helyzetben van. Drohobitz környéke egyedül közel 80 százalékat adja ennek a nyersanyagnak, amely 1925-ben kerekben 800 ezer tonnára rugott.

Hogy háború esetén a nafta-készleteket föltárhassák, 1937-ben igen intenzív furások történtek. A nafta feldolgozását harminc finomított biztosítja. 1932-ben kormányrendelet határozta meg, hogy háború esetére mekkora kőolaj-készleteket kell felhalmozni. A kőolaj készleteknek 45 százalékát kiviszik. Az ország fokozódó motorizálása (1937-ben 30 ezer autó volt forgalomban) évi kétezer

tonnára fokozta fel a belföldi benzin-szükségletet.

Kőszén Lengyelország rendkívül gazdag. A wielitzkai és bochniai sóbányák 1933-ban 450 ezer tonnát szállítottak, vagyis kerekben 40 százalékat a termelésnek. A készletet közel 6 millió tonnára becsülik. A kősóra monopolium van és jelentős jövedelmet hajt az államnak. Foszforsó termelése jelentékenyen emelkedett, a kéné szintén. Kénben gazdag piritet találtak Kielcében, Lengyelország déli részében. Rendkívül gazdag az ország fémekben. Háború esetén a nyersbőr és kikészített bőr-készletek teljesen fedezik a szükségletet.

A vegyi iparnak elegendő készlete van magában az országban. Ezzel szemben a textilipar készletei nem lesznek elegendők, kivéve a selyemipar cikkeit. A textil-termelés a külföldtől függ, főleg gépek és kémiai kellékek tekintetében. A kormány azon igyekszik, hogy belföldi gyapjút dolgoztasson fel a gyárakkal és természetesen ezt a nyersanyagot nem engedí ki. Már 1933-ban a kormány kötelezte a textil-gyárakat, hogy az állami szállítások anyagához 45 százalék belföldi gyapjút adjanak.

Ami a fegyverkezési kapacitást illeti, arról pontos adatok nem állnak rendelkezésre: ezt minden állam kormányza titokban tartja. Csak hozzávetőleges megállapításokról lehet szó. Öt nagyobb és két kisebb lőpor-gyár bizonyára teljesen kielégíti a hadsereg idevonatkozó szükségleteit. Nem olyan kedvező azonban a helyzet gyalogsági fegyverek tekintetében. A belföldi termelés még nem elég nagy. A tüzérségi fegyverzet is importra szorul. Ugyanugy az autómobil-gyártás. Háború esetén az 1939. március 30-án hozott

törvényrendelet értelmében az összes közlekedési eszközök a honvédelem számára adandók át. A motorgyártó ipart miniszterközeli bizottság ellenőrzi. Az utak általában rendezettek, kivéve az ország keleti részét. 1934-ben 48 ezer kilométer jól járható útja volt Lengyelországnak. Az utóbbi években sok minden történt az utak körüli munkálatok körül.

Sokkal sikeresebbek voltak a repülőgépipar körüli munkálatok. Ezidőszent négy gyár állítja elő a repülőgépeket. Repülőmotorokat a Skoda-gyár fiókja állít elő, amely gyárat az állam megváltotta. Az „Avia” varsói gyár is dolgozik. A repülőgépgyártás élén az első években Lewec francia generális állott. Már 1932-ben a lengyel miniszterelnök helyettese kijelentette, hogy a hazai repülőgépipar a szükséglet 97 százalékát tudja előállítani. A lengyel vadászrepülőök már akkor Európa legjobb gépei közé tartoztak. Ma 1500 gépet állítanak elő évente. Az a hiba, hogy a motorok gyártása nem tart lépést a gépek gyártásával. A légi közlekedés Lengyelországban erősen ki van fejlődve.

Nehézségek vannak még optikai cikkek előállításában, ugyszintén a hajógyártásban. Az öt éves terv keretei között talán sikerül ezeken a bajokon is segíteni. A flotta nagyrészt a külföld szállítja. A kémiai ipar azonban igen magas nívón áll. Az állami chorzovi nitrogén-gyárai Európa legnagyobb ilyenszerű üzemei.

A hadiipar erős tempójú fejlődése az utóbbi években meglassabbodott ugyan, de sokkal céltudatosabb és tervszerűbb lett.

A hadiipar centruma Sandomir, amely a San és Visztula egybefolyása közelében fekszik és amelyet keletre a Lemberg-Lublin-Varsó-vonal, délről a Krakó-Tarnow-Prezmyl-vonal, míg nyugatról a Varsó-Kielce-Krakó-vonal határol. Stratégiai szempontból nagyon jól megválasztott „biztonsági háromszög” ez. Igaz, hogy a cseh határtól csak 130 kilométerre van, de megvédik a Kárpátok hatalmas ormai.

A palesztinai zsidóság megőrzi nyugalmát

Hat hónapra biztosítva van Palesztina élelmiszereivel való ellátása

Jeruzsálem, augusztus 31. Megirtuk, hogy Sir Harold A. MacMichael, Palesztina főkörmányzója, két hónapi szabadságra utazott Angliába. A főkörmányzót, a városos nemzetközi helyzetre való tekintettel, most *sürgősen visszahívták Palesztinába.*

A palesztinai kormány főtitkára, John MacPherson, aki a kormányzó távollétében az ügyeket vezette augusztus 27-én hosszabb megbeszélést folytatott Jicchak Ben Cvivel, a zsidó nemzeti tanács elnökével és Dow Hos-szal, Tel-Aviv város alpolgármesterével. Ugyanakkor a helyettes főtitkár, Sidney Moody behatóan tanácskozott

a palesztinai kormány körzeti biztosaival. A zsidó lakosság megőrizte nyugalmát. Vezető bankörök kijelentették a Zsidó Távirati Iroda levelezője előtt, hogy Palesztina pénzügyi életében nem mutatkoznak pánik jelei. A Jewish Agency körei szerint a Palesztinában felgyújtott élelem tartalék elegendő arra, hogy hat hónapra keresztül Palesztina zsidó lakosságát ellássa.

Jeruzsálem, augusztus 31. A palesztinai kormány hat hónapra betiltotta a „Hájdén” revizionista hetilapot, mert közzétette az Irgun Zevai leuminak, a revizionisták katonai szervezetének közleményeit.

Szigeten felülvizsgálják az ipar-engedélyeket

Sorozatosa új illetékeket vetettek ki Maramarossziget lakosságára

Sighet, augusztus 31. (Az Uj Kelet tud.) Maramarossziget város háztartása egyre komolyabb anyagi gondokkal küzd. A város jövedelmi forrásai a múltban is eléggé korlátozottak voltak és csak állandó központi segélyezésekkel és szubvenciókkal lehetett betölteni az egyre gyakrabban mutatózó költségvetési hiányokat. Annak ellenére, hogy ez a forgalmas megyeszékhely külső jellegét magánhordó harmincezer lakosú város egy rendesebb mezővárosként is megszégyenítően alacsony költségvetéssel dolgozott.

Dr. Tite polgármester nyilatkozata a város költségvetési nehézségeiről

A legutóbbi költségvetést jóval magasabb végösszegekben állították össze, mint a múlt években. A rendkívüli költségvetést is beleértve tizenegymillió lejre rug fel Maramarossziget város ezévi háztartásának budgetje. Dr. Tite György polgármester kijelentése szerint azonban ez a költségvetés csak abban az esetben realizálható, ha a kolozsvári királyi helytartóság újabb jelentős szubvenciókat fog a város rendelkezésére bocsátani.

A költségvetés összeállítása nem volt irreális, — mondotta dr. Tite polgármester, — de azok az adottságok, amelyek annak idején még kínálkoztak, ma már nem létez-

nek többé. Mi számítottunk arra, hogy a Tiszántúli Maramarossal megindul a forgalom és ez esetben a szigeti élelmiszerkereskedők, pékek, lisztesek, terményesek, gyümölcsösök, általában a piaci árusok, vendégiparosok forgalma fellendül, ami a város jövedelmeinek egy számottevő alapját képezte. Egyelőre azonban ilyesmire nincs kilátás és a kereskedőknek azon rétege, amely bizonyos mértékig a határon túli forgalomból élt, napról-napra nehezebben tengődik.

A város folyóvívi költségvetésében egyébként számos új taxa szerepel, amelyek meglehetősen megterhelést jelentenek a lakosságra nézve, főleg a múlt évekhez arányítva. Ezen új taxák csak most lépnek életbe.

Hasonló illeték szedéséről intézkedik többek között a városi közmunka szolgáltatásáról szóló városi szabályrendelet, amely Szamos tartomány Hivatalos Lapjának legutóbbi számában jelent meg. Eszerint a város területén lakó minden 21—60 közötti férfi — kivétel csupán a köztisztviselők és hadirokkantak képeznek — évente öt napi közmunkát kell szolgáltatasson a városnak, ami napról 75 lei, azaz 375 lei pénzüsszeggel is megváltható.

A közmunkát megváltó összegek behaj-

Hogyan szabadultam meg lábántalmaimtól

A keletkező oxigénnek köszönhető, amely megszünteti őket néhány percn belül

Egyszerű gyógymód odahaza — régi recept, de feltétlenül hatásos:

1. Egy lábó melegeiz.
2. Egy maréknyi „Saltrates Rodell”.
3. A lábát néhány percen át.

Megszünt! Lába és bokája nem dagadt többé. Akár egy számmal kisebb cipőt is viselhet. A sajgó tyúkszem annyira megpuhult, hogy meglepő könnyedséggel el-távolítható. A keményedések úgy meglágyultak, „mint a hó a tűző naphban”. Lábai és lábszárai nem fáradtak többé s így most már egész nap gyalogolhat, az éjszakai áttáncolhatja a fájdalom és fáradtság minden nyoma nélkül. Ez az újszerű megoldás az erjedő oxigénnek köszönhető, amely felszabadítja a „Saltrates Rodell”, azt a valóban csodaszert, amelyet a Természet nyújt Önnek lábántalmait ellen. A sikert a közmunkákban, drogériákban és illatszertárban kapható. A költség csekély.

Proba csomag 10 Lei. Takarékosabb csomag 25 és Lei 50 Nagy csomag: család használatra 80 Lei.

tása már nagy apparátussal folyik. A város félmillió lej bevételt irányzott elő a közmunkák megváltásából és ugyanannyit irányzott elő az elvégzett közmunkák hasznából. Ez a teljes összeg a város uccai kőburkolatának a rendbehozatalára van szána.

A városi uccák a vasuti forgalom szűntelése alatt jelentős mértékben felzúzóított teherautó- és autóbussz-forgalom következtében a használhatatlanságig megrongálódtak, eltekintve attól, hogy azelőtt sem voltak éppen a legkifogástalanabbak. Erre a célra különben a városi költségvetésben még jelentős összegek vannak előirányozva. A Királyi Helytartóság már eddig is szép összegeket folyósított a városnak utjavításokra, amelyek különben már folyamatosan is vannak és lázas tempóval haladnak előre, hogy még a tél beállta előtt befejeződhessenek.

A közmunkák mellett újabb taxákat vetettek ki a város területén üzemben lévő gépjárművekre is. A luxus gépkocsik és taxik 1500 kilogram súlyig 1000 leit, 1500—2000 kilogram suly között évi 1500 leit és 2000 kiló sulyon felüli gépkocsik 3000 leit fizetnek évente a városnak. Orvosok, ha csupán egy gépkocsival rendelkeznek, melyet kizárólag hivatalosok gyakorlására használnak, a fenti összegek felét fizetik. A motorkerékpárok 200—300 leit, míg az egyszerű kerékpárok 50 lei új városi adót fizetnek évente.

Felülvizsgálják az összes ipari és kereskedelmi engedélyeket

Az új ipari, vagy kereskedelmi autorizációk kibocsátása alkalmából a város a jövőben száz leitől tízezer lejig terjedő taxákat szed bizonyos táblázat szerint.

Ugyanakkor elrendelték az összes eddigi engedélyek revízióját, hogy megállapítsák, megfelelnek-e az összes követelményeknek. Az érdekelteknek harminc napon belül be kell adniuk kérvényeiket a felülvizsgálás érdekében és mindezek szintén kötelesek megfizetni a megállapított taxákat.

Uj taxákat vetettek ki a város által kibocsátott bizonyítványokra. A kérvényezés-től számított 48 órán belül, tehát sürgősen kiállított igazolványok után a város külön 40 lejes illetéket szed.

A cégek reklámtáblái, valamint az építkezések során leraktározott épületanyagok, a közzállítások, a kiállított kirakatok után szintén újabb taxákat kötelesek fizetni az érdekeltek. Ertesüléseink szerint mindezen új illetékek közül a város több, mint kétfélszáz lejt akar behajtani a folyó évben, nem számítva a közmunkából bejövő összegeket.

Az új taxákról szóló rendelet már életbe lépett. (K. K.)

Chederá buszra. Az ember. izaszt — Brékes, magunkra ingujunka. Az a kete öltön tőle. És a kecskeszal magát a le ha hat néz ki. Ré arabul. Ha a zsidónal utasítja. Somron meglepő arab lekan ki, mint e ablak mell másik ara ugyancsak még nem e ről és végül — Ha m lelvik a te tudó zsidó. Megtudju tina egyik már sokeze és minden dera körny goznak. De Jól megn horgas ora, megijesztet vele. De mi állja tekint — Goj.. Nagy de Arra gondol arab autób Az autób hogy biztos Hangos „sz pedig megje — Kase tenni. Hát bizony na arab is Versenyre sebessége h dar Hakarr juk levenni panorámájár óriási tempó alaposan. Te Hajfa a leg nak. Gyárké kikötőben h tünk szürké pany tankja Ezt az orszá szegényes es angolok épít les autóstrad sem tites: f azaladunk a kezési melle Nagy har Ma már a m tyalázatosan ére 15 piasz zhezdeő ge enkültezzel ország leg esaság a v kmunkás it, de az trájkszerve zsidók egy avaras időkt munkáskéz ál Pompás kis tünk meg Kir területen mas nagy tágas he csoda a fürde kertben egy k zsoldos terem. buszvonalon — kont elképzeln építve. 500 for metországi cio házcsoportot a pén. Természe magunknak, n tisztább. Ha t nekben tartja nekéről, a nem országi zsidóró Aznap délutá a motorbicikli.

HAJFAI ANZIKSZ

Hajfa, augusztus végén.

Chederában arabok szállnak fel az autóbusszra. Az egyik mosolygós, bajszos fiatalember. Fekete európai ruhája egyenesen izaszt — bennünket, nem azonban viselőjét. Érdekes, mi európaiak fehér ruhát húznak magunkra, illetőleg csak egy szál nadrágot, ingujjunkt feltűrjük, gallérunkat kigomboljuk. Az arab fiatalember ezzel szemben fekete öltönyt visel és egyáltalában nem izzad tőle. És a másik, az öreg fellah, az ószülű kecskeszakállalval egyszerűen bepakkolja magát a legfantasztikusabb köntösökbe. Mint-ha hat talleszba burkolózott volna be, úgy néz ki. Régi chederai telepes beszélget velük arabul. Hatalmas dinnyét ajándékoz az arab a zsidónak. A zsidó barátságosan visszautasítja.

Somron arablakta részeire érkezünk. Erre meglepő dolog történik. Az európai ruhájú arab lekanyarítja fejéről a tarbust. Ugy néz ki, mint egy keleti zsidó. Nyugodtan ül az ablak mellett — nem érheti veszedelem. A másik arab még furcsábban viselkedik: ugyancsak leszedi a fejéről a tarbust, de ez még nem elég a számára. Lecsuszlik az ülésről és végigfekszik az autóbussz padlózatán.

— Ha meglátják őket a zsidó autóbusszban, lelövik a terroristák — magyarázza az arabul tudó zsidó.

Megtudjuk, hogy ez az öreg fellah Palesztina egyik leggazdagabb arab födesura, aki már sokezer dunam földet adott el zsidóknak és minden munkát zsidókkal végeztet. Chedera környéki padeszeiben csak zsidók dolgoznak. Derék, öreg zsidóbarát arab.

Jól megnézzük az öregét. Csunya vénember, horgas ora, bennül kis szeme és kopasz feje megijesztene, ha az erdőben találkoznánk vele. De mikor vizsgálódva nézzük, egyenesen állja tekintetünket és vigyorogva megszólal: — Gój...

Nagy derültég támad az autóbusszban. Arra gondolunk, hogy ha zsidó szállna fel így arab autóbusszra, alighanem...

Az autóbussz két arab falu között áll meg, hogy biztonságban szállhasson le a két arab. Hangos „szellemmel“ bucsuzkodnak. Utána pedig megjegyzi valaki az autóbusszban: — Kase l'jhot aravi — nehéz arabnak lenni.

Hát bizony becsületesebbnek lenni nehéz. Még ha arab is az illető...

Versenyre kellünk a szélel. A motorbicikli sebessége hetven kilométer óránként. A Hadar Hakarmel tetejéről indulunk és nem tudjuk levanni tekintetünket a Hajfa-akkói öböl panorámájának lenyilgöző képéről. Tel-Aviv óriási tempóban fejlődött, Hajfa csak lassan, alaposan. Tel-Aviv ezért levegőváros és ezért Hajfa a legértékesebb központja az országnak. Gyárkémények füstölögnek, a hatalmas kikötőben hajók jönnek és mennek és előtűnik szürküllő az Iraq Petroleum Company tankjai. Széles uton rohanunk tovább. Ezt az országutat nem a Keren Hajjeszód szegényes eszközeivel építették. Ez itt az angolok építetté stratégiai ut, pompás, széles autóstrada. A gyárépületek közül egyik sem üres: folyik a munka az öbölben. Elszaladunk a petróleumfinomító hatalmas építkezései mellett.

Nagy harc folyik itt a munkahelyekért. Ma már a munkások 30 százaléka zsidó. De gyálázatosan rosszul fizetnek, a napszámcsere 15 piaster. Csak a negyedik éve ránkérkező gazdasági krízis és a ránkzudult menekültek miatt lehetséges ez az éhbér ország legnagyobb építkezésénél. Amerikai gazdaság a vállalkozó. A palesztinai zsidó munkás legjobb esetben 35 piastert ér itt, de az amerikai 2 fontot kap naponta. Társasvezérsérelt sokat beszélnek arabok zsidók egyaránt. De vigyázni kell a mai avaros időkben, amikor olyan sok zsidó munkáskéz áll tétlenül...

Pompás kis u. n. kisegítő gazdaságot nézünk meg Kirjat Bialikban. Másfél dunamos területen masszív, komfortos kétszobás ház, nagy tágas helyiségek, konyha, padlás. Külön csoda a fürdőszoba. És a másfél dunamnyi kertben egy kis háztartás számára elegendő zöldes terem. A nagyváros közelében, autóbusszvonalon — nem is lehet ideálisabb otthon elképzelni. A kis ház, komplettül felépítve, 500 fontba került. Huszonöt régi németországi cionista épített itt magának kis házcsoportot a német közpósztalnyak telepén. Természetesen külön allét csináltak maguknak, minden a legrendesebb, a legújastább. Ha ilyesmit lát az ember, helyesebben tartja kisé revideálni véleményét a tétéről, a nem tulságosan népszerű németországi zsidóról.

Aznap délután a Har Hakarmelre visz fel a motorbicikli. Futballpálya avatás. Husz

éves harc után ezuttal először együtt valósit meg valamit közösen a Makkabi a Hapoellal. A Karmel vad ormai között, tizenégy évvel ezelőtt ültetett, zugó, fiatal cédruserdő közelében gyönyörű, sík terület fekszik. A természet játéka ez: párszáz méterrel a tenger színe felett gyönyörű tisztás, pontosan egy futballpálya méreteinek megfelelően. Magánosoktól bérelt a két klub a nagyszerű telket. Tizenegy zsidó mérkőzik tizenegy angolal. A harcot mindenütt a tulerő dönti el. Mert itt, amikor tizenegy ember küzd tizenegy ellen, a zsidó bizonyul erősebbnek. Csak két gólt vágtunk be. Szépen futballoznak a hajfai

zsidó fiuk. Három magyarországi menekült akad közöttük. Már eddig is játszott a csapatban négy magyar anyanyelvű, így aztán most alaposan nagy a többség. „Vagyok“... „Fogom“... „Szurd rá“... stb. nem éppen tipikus zsidós szakkifejezések röpködnek a levegőben...

Utat fognak építeni a pályához és az időknak végén tribün is kerül valahogyan rá. És ekkor ez lesz a világ legszebb sporttelepe. Olyan szép, hogy csak közhellyel lehet kifejezni: kis, megnyuagtató tisztás a haragvó hegyek szívében...

Barzilay István

„Románia kellően felkészülve jutott el történelmének fordulópontjához“

Belga lap méltatja az Uralkodó tevékenységét

Brüsszel, augusztus 31. A „XX-e Siecle“ című belga lap két cikket szentel Romániának és uralkodójának II. Károly királynak. Az egyik „Az új Románia“, míg a másik „Egy szociális dinasztia: a romániai Hohenzollernek“ cím alatt jelent meg.

Hogy kellőképpen megvilágítsa az új Románia jelentőségét, a lap részletesen számol be arról a sajátos építő munkáról, amelyet az új rendszer honosított meg az országban. Az egyre nagyobb ütemben nyugatiasodó Bukarest és az ország egész területén folyó alkotó munka — írja a belga lap — a mai Románia alkotó erejének látható megnyilvánulásaihoz tartozik.

Aki a legtöbbet tesz, aki lelkesíti és egyben megmagyarázza ezt a működést: maga az Uralkodó. A belga lap mélyeséges csodálattal adózik a fáradhatatlan uralkodónak, aki nem csak arra törekszik, hogy alattvalóit munkára bátorítsa, hanem ő maga is határtalan akaratúval, munkatoróval és páratlan kitartással dolgozik. A minden téren megnyilvánuló munka következtében — írja a belga lap — a mai Románia a legjobb fizikai és erkölcsi feltételek között ért el történelmének döntő határkövéhez.

A „szociális dinasztia“ című cikk rávilágít a román uralkodóknak, de különösképpen II. Károly királynak, a román nép

kulturális és morális színvonalának emelése érdekében kifejtett fáradozásaira. A lap ezután rámutat arra a szerepre, amelyet II. Károly király irt elő a fiatal értelmiség számára. A királyi csapatok, a Társadalmi Szolgálat és az Országőrszervezet csak külső formái e mozgalomnak.

Ez a mozgalom — írja a lap — olyan tájékozódási készséget akar nyújtani az elkövetkező nemzedékeknek, hogy megtudják védeni magukat az idegen teoriákkal szemben és a társadalmi felelősségérzet kifejlesztésével akar új irányt adni a román léleknek és az erkölcsi ideálnak.

Párizs, augusztus 31. A „Par Avion“ című ismert francia folyóirat Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi államtitkár tollából érdekes cikket közöl Románia elsőrendű szerepéről a szárazföldi közlekedési hálózatban. Titeanu cikkén kívül két cikket közöl a francia folyóirat Romániáról. Az egyik címe: „A vendégszerető Románia“, míg a másik címe: „Románia a vadászat hazája“.

A folyóirat Romániába invitálja a turistákat, amelynek csendes városkái, a Kárpátok festői szépsége, valamint történelmi és legendás nevezetességi emlékei szórakozást és nyugalmat ígérnek a külföldi látogatóknak.

Az afrikai államok „Evian-konferenciája“

Sanghaiba beengedték az utolsó négy menekült-szállító hajót

Johannsburg, augusztus 31. A Zsidó Tájrati Iroda értesülése szerint Huggins dél-rhodeziai miniszterelnök azzal a tervvel foglalkozik, hogy összehívja az „afrikai hatalmak Evian-konferenciáját“, amelyen megtárgyalják a zsidók nagyarányú afrikai telepítésének kérdését. Különösen Dél-Rhodezia politikai körei támogatják egy ilyen konferencia összehívását.

Az utolsó hajók Sanghaiban Párizs, augusztus 31. Megirtuk annak idején, hogy a Sanghait megzárás alatt tartó japán hatóságok megtiltották a zsidó menekültek jövőbeni letelepedését Sanghai

területén. Később a francia és a nemzetközi engedményes területek vezetősége is hasonló határozatot hozott. Ez az intézkedés súlyosan érintette a zsidó menekülteket mert tudvalevőleg Sanghai a világ egyetlen helye volt, ahol még az utóbbi időben is beutazási engedély nélkül lehetett letelepedni. A zsidó menekülteket segélyező szervezeteket különösképpen kellemetlenül érintette a sanghaji hatóságok rendelkezése, mert a rendelet kibocsátásának idején négy menekült hajó volt utban Sanghai felé. Hivatkozással erre a sanghaji zsidó menekült-segélyező szervezetek mindent

elkövettek, hogy a hatóságokat az intézkedés érvénytelenítésére, vagy legalább is annak elhalasztására bírják.

A közbenjárások kellő sikerrel jártak és a japán kormány a Domej távirati irodán keresztül közölte a világgal, hogy emberiességi okokból hajlandó átmenetileg fel függeszteni a bevándorlási tilalmat. Így az a négy hajó, amely augusztus 14-ike és augusztus 18-ika között hagyta el a napolyi kikötőt, hogy menekülteket szállítson Sanghaiba, szabadon kiköthetett még. Ezek a hajók a „Hakasan Maru“ japán, az „Athos II.“ francia, a „Conte Biancamano“ olasz és a „Potsdam“ német gőssők.

A japán távirati iroda fenti híradásához hozzáfűzi, hogy a hajózási társaságok ígéretet tettek a japán kormánynak arra vonatkozólag, hogy a jövőben nem hoznak többé zsidó emigránsokat Sanghajba.

A japán hatóságok tárgyalásokat akarnak kezdeni a sanghaji nemzetközi és francia engedményes területek vezetőségével az emigránsok elosztására vonatkozólag.

A tangeri menekültek

Tanger, augusztus 31. Tangerben bizottság alakult, amelynek célja munkával ellátni a jelenleg Tangerben élő ezer zsidó menekült családot. A bizottság megfelelő tőkét akar összegyűjteni, hogy kisebb műhelyeket állítson fel, amelyekben a menekültek nagyrészt foglalkoztatnák. A menekültek között számos mérnök, technikus, orvos és vegyész található. A tangeri hatóságok ígéretet tettek a bizottság fáradozásainak támogatására.

Ujabb 33 zsidó menekültből álló csoport érkezett egyébként a napokban Olaszországból Tangerbe. A menekültek között volt egy 86 éves asszony és annak 63 éves fia. Amidőn a már járnai nem tudó öreg-asszonyt tolokocsiban végigvitték a város uccáin, az összeverődött tömeg hangosan tüntetett az olasz hatóságok ellen. A „Depeche Marocaine“ éles bírálatban részesíti az olasz kormányt zsidóellenes intézkedései miatt.

A tangeri nemzetközi körzet hatósága hat zsidó menekült orvosnak engedélyt adott orvosi praxisuk folytatására.

Német-zsidó tragédiája

London, augusztus 31. Ernst Reinemann hatvanöt éves németországi zsidó emigráns hosszabb ideje fáradozott azon, hogy megszerezze az Angliába való beutazási engedélyt, ahol gyermekei élnek. Fáradozásai végül is eredményre vezettek. Fáradozásai végül is eredményre vezettek. Fáradozásai végül is eredményre vezettek. Fáradozásai végül is eredményre vezettek. Fáradozásai végül is eredményre vezettek.

Telepítés Holland-Guyanában

London, augusztus 31. A Daily Telegraph jelenti George-Townból, hogy prof. Schwellengrebel, az ismert telepítési szakértő és a holland kolonizációs bizottság elnöke, Newyorkból Angol-Guyanába utazott, ahol találkozni fog Josef A. Rosennel, az ismert zsidó kolonizációs szakemberrel. Schwellengrebel tanár, aki négy hónapon keresztül tanulmányozta a hollandguyana: viszonyokat, azon a véleményen van, hogy ez a kolónia alkalmas zsidó menekültek elhelyezésére.

Fontos értekezlet a gabonaértékesítés ügyében. A Gabonaxportot Támogató Bizottság csütörtök délután értekezletet tartott a nemzetgazdasági minisztériumban Emm. Marian államtitkár elnöklété alatt. Az értekezleten az óbuza exportjának kérdésével és más aktuális kérdésekkel foglalkoztak, amellyel kapcsolatos rendelkezéseket a napokban adják ki.

A parlament bizottságai szeptember 10-én tárgyalják le a céntörvény módosítására készült törvényjavaslatot. Megirtuk, hogy a munkügyi minisztériumban törvényjavaslat készült a céntörvény módosítására. A törvényjavaslatot a parlament bizottságai szeptember 10-én tárgyalják le.

Javult a font és a francia frank Newyorkban és Zürichben. Megirtuk, hogy a font és a francia frank — az angol és francia valutaki egyenlítő-alapok működésének szünetelése miatt — Newyorkban és Zürichben több, mint tizszázalékos árfolyamesést szenvedett. A világpolitikai feszültség némi enyhülésének hatása alatt ugy Zürichben, mint Newyorkban, a font is, a francia frank hét eleji árfolyamvesztésének felét már visszanyerte.

Az oradeai Szilágyi Zsidó Fiuinternátus

felvesz bentlakó tanulókat az 1939/40. iskolai évre. Ort. kóser teljes ellátáson és gondos felügyeleten kívül nyújt okleveles középiskolai tanároktól vezetett előkészítést, francia, német, angol és héber nyelvoktatást, zenei előkészítést.

Az érdeklődőnek az igazgatósg (Oradea, Str. Delavrancea 17) minden részlete kiterjedő prospektust küld.

Az intézet felügyelő igazgatói: Dr Szilas Izidor liceumi igazgató és Radó Pál kereskedelmi liceumi tanár

HIREK

Cantacuzino román repülő bravuros teljesítménye. Bucurestiből jelentik: Matei Cantacuzino reggel 6 órakor leszállt a baneasi repülőtéren és teljesítményével 2 órával túlszárnyalta a tragikus halált halt Romeo Popescu teljesítményét. A régi rekord 22 óra volt.

Belefulladt a Körösbe. Aradról jelentik: Megrendítő szerencsétlenség történt az elmúlt délután az aradmegyei Bokszeg községben. Istók Miklós falubeli gazda 10 éves János nevű fiacskája fürdeni ment a Körösbe. A szerencsétlen gyermek szívbajban szenvedett és a mély vízben hirtelen epileptikus roham tört ki rajta, nem tudott partrauszni és belefulladt a folyóba. A szerencsétlenségnek szemtanúi is voltak, de a fiucska olyan hamar alámerült a vízben, hogy megmentésére nem volt idő. Hulláját később partra vetette a víz. Az ügyészség engedélyezte a temetést.

Agyonlőtte magát a Hója-erdőben egy volt rendőrségi ágens. Ma délelőtt 10 óra tájban a járókelők a Hója-erdőben egy férfi holttestre bukkantak. Az egyik bokor mellett átlőtt fejjel holtan heverő férfinél lévő személyazonossági iratokból kiderült, hogy Gold Miksa volt rendőrségi detektívvel azonos. Gold, aki 41 éves volt és Reg. Carol II. 136. szám alatt lakott, a rendőrségi elbocsátása után, mint magányosozó működött és különféle egyéb üzleti tevékenységet végzett, de úgy látszik üzleti számításai nem váltak be kellőképpen és miután nem tudott megfelelő módon elhelyezkedni, emiatt elkeseredésében vált meg önként az élettel. A hatóságok intézkedésére holttestét beszéltették a törvényszék bonctani irodájába. A holttestében egyébként bucsulevet találtak, amelyben részletesen elmondja sulyos helyzetét és végzetését azzal indokolja, hogy nem tudott elhelyezkedni, idegei felmondták az életért folytatott küzdelemben a szolgálatot és nem látott más megoldást, mint a halált.

Egy palesztinai pedagógus halála. Jeruzsálemből jelentik: Hetvennégy éves korában meghalt Jeruzsálemben Chaim Arje Zuta, ismert zsidó pedagógus. Zuta, aki 34 évet töltött Palesztinában, több művet jelentetett meg a pedagógia és a történelem ismeretköréből.

„Néma” hangosfilm botrányt okozott egy nagybányai moziban. Nagybányáról jelentik: Nem mindennapi jelenetek játszódtak le tegnap este a nagybányai mozgóképszínházban. A közönség az előadás megkezdése után arra figyelte fel, hogy a szereplők csak a szájukat mozgatják a képen, de egyetlen hangot sem adnak ki. Ezt a hibát a rossz vetítógép okozta, amely miatt már sokat bosszankodtak a bányaváros mozgóképszínházának látogatói. A közönség fűtyülni, dobolni kezdett és olyan parázs tüntetés kezdődött, hogy az előadást félbe kellett szakítani. A város vezetősége a tüntetés hatása alatt elhatározta, hogy új vetítógéppel szerelje fel a mozgóképszínházat. A szállításra és a munkálatok elvégzésére 850 ezer lej előiránnyal már a közeli napokban kiírják az árlejtést.

Leszartak egy lengyelországi zsidó kereskedőt. Varsóból jelentik: Nemzeti radikális hűligrák kézzurásokkal olyan súlyosan megsebesítették Varsó közelében Jonás Kuklik zsidó kereskedőt, hogy néhány nappal a támadás után behalt sérüléseibe.

Tűz egy lengyelországi zsidó városkában. Varsóból jelentik: A kelet-galiciai Potok Zloty községben hatalmas tűz pusztított, amely 130 zsidó házat semmisítette meg. A szörnyű katasztrófa következtében többszáz zsidó család maradt hajléktalan.

A Dermatá gyár munkásainak bérvizsgálata. A helybéli munkaügyi felügyelőség ma délelőtt iltek össze a Dermatá-művek igazgatóságának képviselői és a gyár bakanosztályán foglalkoztatott munkásság megbízottai, a közelmúltban felmerült bérvizsgálata ügyében. A munkások kollektív szerződése ugyanis bizonyos fizetési osztályokat állapít meg a munkásság részére ami azonban számos ízben vitára adott alkalmat az érdekelt munkások és a gyár igazgatósága között. Többbizben vegyes bizottság útján igyekeztek megállapodásra jutni ebben a kérdésben, miként azt a kollektív szerződés is előírta. Minthogy azonban a vegyes bizottság sem tudott döntő hatályu határozatot hozni, a munkások a munkaügyi felügyelőséghez fordultak bérvizsgálattal, amely remélhetőleg a mai tárgyalás folyamán végleges és kielégítő határozatot hoz az ügyben.

Gyilkossági váddal fűszerezett válóper a temesvári törvényszék előtt. Temesvárról jelentik: Különös válóper ügyét tárgyalta tegnap a törvényszék. A Vucov házaspár tizenöt éven át teljes egyetértésben élt egy Obessenyó melletti tanyán, ahol a férfi mint béres volt alkalmazva. A házasságból két gyerek is született, míg két évvel ezelőtt a házaspár családi élete tarthatatlanná vált. Vucov féltékenységgel gyötörte feleségét, mert az néhányszor szóba állt a tanya egyik fiatal szolgálójával. Az asszony tiltakozott férjének gyanúsítása ellen, de Vucov bizalmatlansága csak nem szűnt meg. Egy este a házastársak végleg összeváltak. Vucov bő vacsrát fogyasztott, majd aludni tért, később heves gyomorfájdalmakra riadt fel. A gyanakvó ember nyomban arra gondolt, hogy felesége megmérgezte őt és elkergette a házból az asszonyt. Fájdalmi nem akartak megszűnni és ezért felkereste a szomszéd közleg orvosát és előadta gyanúját. Az orvos alaposan megvizsgálta, majd közölte vele, hogy fájdalmi gyomorrontásból erednek, mert túlságosan sokat evett vacsorára. Vucov nem volt megelégedve az orvos megállapításával, hanem másnap bement Temesvárra s megbízta ügyvédjét, hogy tegyen feljelentést az asszony ellen, aki mérget kevert ételébe. Vucov magával vitte a husosfazekat is, amelyből előző este vacsorázott. A feljelentés ügyében hivatalos vizsgálat indult. A fázék is vizsgálat tárgyát képezte, de hamarosan kiderült, hogy Vucov vádjai teljesen alaptalanok. Az ügyészség megszüntette az eljárást a feljelentés ügyében. Ezek után a gazda maga is belátta, hogy tévedett és üzent az asszonynak, hogy térjen vissza, de azonban a mai napig sem történt meg. Vucovné megindította a válóper és a tegnapi tárgyaláson kijelentette, hogy nem hajlandó többé együttélni férjével.

Dr Klein Andrei dermatovenerolog szabadságáról visszatért és újabb rendel. Timisoara I. Str. Mărăsesti 1. Telefon 22-83.

Hatvan lejt megölt egy embert. Constantából jelentik: Milea Ioan káplár, aki jelenleg szökés miatt a katonai fogház lakója, tegnap kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál és bevallotta, hogy augusztus 17-én, elfogatása előtt, megölt egy embert. Milea elmondotta, hogy az egyik kocsmában megismerkedett egy férfivel, akivel együtt mulattak. A mulatozás közben összebarátkoztak és mikor a mulatságot befejezték, új barátjától, akinek nevét nem tudja, 60 lejt kért kölcsön. Ez megtagadta a kölcsönt, emiatt összevessztek, majd verekedni kezdtek és ő a verekedés hevében agyonütötte az illetőt. A vizsgálat során kiderült, hogy a jelzett helyen augusztus 19-én valóban találtak egy férfit, melynek személyazonosságát nem tudták megállapítani, de az illetővel nem agyonütéssel végeztek, hanem megfojtották. Az önként bevallott gyilkosság ügyében a vizsgálat folyik.

Leugrott a robogó vonatról és megszókták kiserője elől a vakmerő fegyenc. Temesvárról jelentik: Különös módon szókött megkiserője elől Pavel Gebner fegyenc aki a craiovai rendőrségről Tanase Daniel közrendőr kísért át Temesvárra. Nagyzena környékén, mielőtt megakadályozhatták volna, a vakmerő fegyenc kitörte a vonat ablakát és kiugrott a teljes sebességgel haladó vonatból. A rendőr azonnal meghuzta a vészféket, azonban a nagy sebességgel haladó vonat csak jóval messzebb tudott megállni, mint ahol a szökevény kiugrott. Mire az üldözők odaértek, a fegyenc eltűnt a vasutvonal mentén levő kukoricásban.

A honvégya hadbírósg elé juttatta az egykori doni kozákok. Aradról jelentik: Az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselői elfogták Simetov Vazul 45 esztendő, orosz származású munkást. Simetov Vazul a világ-háboru alatt doni kozák volt és 1918-ban fogásba jutott. Mint fogoly a Bánáthba került és a békeszerződés utáni határrendezés következtében Jugoszlávia területére jutott, ahol alkalmi munkából tengette életét. Az utóbbi hónapokban honvégyi fogta el és elhatározta, hogy visszatér Oroszországba. Miután Jugoszláviában nem működik orosz konzulátus, Romániába szökött, hogy az itteni orosz követtség közbenjárását kérje hazajutása érdekében. Az aradi állambiztonsági hivatal tisztviselői azért tartóztatták le, mert kiderült róla, hogy Jugoszláviából tiltott módon lépte át a határt.

Mesesian rendőrfőnök továbbra is Szigeten marad. Szigetről jelentik: A Hivatalos Lap egyik legutóbbi száma között Mesesian Traian szigeti rendőrfőnöknek Csikszeredára való áthelyezéséről szóló rendeletet. Az elsőosztályú rendőrfőnökkel előléptetett Mesesian azonban továbbra is Máramarosszigeten marad. A hír a város lakosságának összes rétegeiben osztatlan örömet és nagy megnyugvást váltott ki, tekintve, hogy Mesesian rendőrfőnök — aki közel egy évtizede áll a szigeti rendőrség élén — oly nagy népszerűséget és közmegbecsülést vívott ki magának, amilyenre eddig még nem volt példa Máramarosban. Mesesian rendőrfőnök Szigeten való maradása érdekében az összes máramarosi hatóságok fejei is közbenjártak, akiknek végül sikerült felvilágosítani az illetékeket, hogy a lakosság összes árnyalatainak a kívánása a rendőrfőnök áthelyezéséről szóló rendelet visszavonása. Itt említjük meg egyébként, hogy Moldoveanu N. halmi rendőrkormányzó Szigetre helyezték, ahol a helyettes rendőrfőnök teendőket fogja ellátni. Ugyancsak e helyen közöljük, hogy Margineanu Sava vezetőjárásról, aki az előző Goga-rezsim alatt Máramarosmegye prefekta volt, törvényszéki tanácselnöki beosztást kapott a szigeti törvényszékben, a Brai-lába áthelyezett Vreto Constantin helyett.

Százhat holtomiglan-holtodiglan. Montreálból jelentik: Kanada fővárosában, Montreálban 106 fiatal pár tartotta együttes esküvőjét egy hatalmas stadion porondján, 25.000 főnyi nézőközönség előtt. A látványos tömegesküvőt a kanadai katolikusok szövetsége rendezte. — Célunk az, hogy népszerűvé tegyük a házasságot — mondotta az egyik rendező. — A közönség figyelmét az utóbbi időben állandóan szenzációs válperek foglalkoztatják. A válásnak mindig nagyobb nyilvánossága van, mint a házasságnak, többet beszélnek róla, valóságos közügy. Elhatároztuk, hogy reklámot csinálunk a házasságból.

Házasság. Török Bibisze Seini és Vargyas Tibor Baia-Mare szeptember hó 3-án tartják esküvőjüket Seimiben. (Mindén külön értesítés helyett.)

Orvosi hír. Dr Deutsch Pál belgyógyász hazaérkezett és rendel újra. Timisoara I. Str. Agy 2, Palace-palota.

Sulyos vasuti szerencsétlenség Pitesti és Craiova között. Bucurestiből jelentik: Potocava állomás, Pitesti és Craiova között, tegnap egy tehervonat 9 kocsját kiskított. Armando Florea fékezni meghalt. A kár 350 ezer lejre rug. A vizsgálat megindult.

Az állam és a katolikus egyház viszonyának rendezése. Bucurestiből jelentik: Szeptember elsején a kisebbségi minisztériumban vegyes bizottság ül össze a katolikus egyház és az állam között fennálló peres ügyek megegyezéssel megoldása ügyében. Az állam képviselőiben a bizottságban részt vesz: dr. Lucian Borcea, a szebeni ügyvédi kamara dékánja és dr. I. Garoiu, a brasoivi ügyvédi kamara dékánja. A katolikus egyház dr. Durcovics bucaresti vikáriust és dr. Gyárfás Elemér ügyvédet, a római katolikus státusz igazgatóság tanácsának elnökét delegálta a bizottságba. A bizottság titkára dr. Iacob Lazár kolozsvári egyetemi tanár.

Közgyűlést tartott a kolozsvári fémipari munkások céhe. A fémipari munkások céhe, Orban Teodor elnökele alatt tegnap tartott közgyűlést a kispáros szövetség helyiségében. A közgyűlésen ismertették a minisztériumnak a cén elismerésére vonatkozó határozatát, majd pedig a gázálarok kötelező beszerzése ügyében felterjesztett emlékiratra kapott választ vitatták meg. Ezek szerint a minisztérium elutasította a gázálarok beszerzésével szemben emelt kifogásokat és így mindannyian befizették a gázálarok ellenértékét. A továbbiak során tárgyalásra került a munkaügyi minisztériumnak a munkakönyvek elnyerése tárgyában hozott intézkedése, majd pedig külön bizottságot választottak meg, amelynek hivatása lesz a munkakamara közbenjárását kérni a cén szükseget szenvedő tagjai érdekében azoknak ingyenes, vagy teljesen olcsó áron való munkaeszközökkel történő ellátása céljából. Végezetül elhatározták, hogy küldöttségileg részt vesznek a Brassóban folyó évi szeptember 17 és 18. napjain lefolyó fémipari kongresszuson.

Három évig és egy hónapig jött egy levelezőlap Tusnádfürdőről Máramarosszigetre. Szigetről jelentik: A szigeti posta tegnap levelezőlapot kézbesített ki Apsam Herceel ismert szigeti jiddis írónak, amelyet a Bucurestiben élő jeles karikatúrarájzó fia is számára — Tusnádfürdőről. Apsamnak már az első pillanatban felönt a levelezőlap, minthogy fia az idén nem tartózkodott Tusnádfürdőn. A levelezőlap dátumát tüzetesebben megvizsgálva megállapította, hogy azt 1936 július 23-án írták, amikor fia valóban Tusnádfürdőn nyaralt. A levelezőlap tehát három évig és egy hónapig jött Tusnádfürdőről Máramarosszigetre.

A Salamon Etelka Zeneovódája, mely az elmúlt iskolai év végén oly szép eredménnyel zárult, szeptember 1-től újbb megkezdte működését. Mint az a tavalyi sikerek után várható is volt, az idén nagyobb keretek között. Külön csoportokban vannak beosztva a gyermekek 3-5 éves és 5-8 éves korig. Jelentkezni lehet d. e. 10-12-ig, d. u. 4-5-ig. Avram Iancu No. 7. I. em.

Nagyszabású repülőünnepség Aradon. Aradról jelentik: Vasárnap délelőtt fél 10 órakor szenteltek fel ünnepélyes keretek között a CFR aradi pilótaiskoláját. A Temestartomány egyetlen pilótaiskolájának felavatóján megjelenik Marta Alexandru dr királyi helytartó, valamint a katonai és polgári hatóságok vezetői is. Az egyházi szertartás befejezése után több felszólalás hangzik el, majd a CFR pilótaiskola növendékei motor nélküli repülőgépeken bemutatórepülést végeznek. A pompásnak ígérkező légünnepség után utasszállító gépek sötárepülést végeznek a város felett. A CFR pilótaiskola megnyitójának ünnepségét Serbanescu főmérnök, főfelügyelő, az iskola vezetője rendezi, aki az ünnepség során felszólalásában vázolni fogja a pilótaiskola jelentőségét. A nagyszabású ünnepségre a belépés teljesen díjtalan.

Három gyermeket eltemetett a Prut folyó leomló partja. Hotinból jelentik: Maresenita község határában mialatt több gazda furdott a Prutban, a folyó szélén játszó-dozó Mihai Popovici 13, Lifei Popovici 11 és Mihai Pasca 10 éves gyermekeket partomlás temette el. Mire a gyermekeket kiásták, egyikükben sem volt már élet.

Dr Klein Miksa sírköveavatása. Vasárnap, szeptember 3-án déli 12 órakor fogják avatni a tragikus módon elhunyt és felejthetetlen dr Klein Miksa síremlékét a dési zsidó temetőben.

Bizánci aranyérmek kerültek napvilágra a dobudzsai ásatások során. Bucurestiből jelentik: A dobudzsai régészeti ásatások teljes erővel folynak. Szakértői irányítás mellett naponta kerülnek napfényre egyre érdekesebb tárgyak, amelyek a román föld múltjára utalnak. A Dobrogea északi részében lévő Enisalában talált tárgyak mellett most Dinogetia várának feltárt romjai is gerkezhnek szenzációsaknak. Dinogetia Galatiával szemben egy szigeten volt és hadászati szempontból még ma is jelentősége van. Az ásatások során eddig 106 igen szép bizánci aranyérmét találtak. Ebből 103 II. Basileus és ennek fiére, Konstantin képét viselik.

Iskolai és óvodai beiratások. A Regele Ferdinand uti zsidó óvodába és elemi iskolába az 1939-40. tanévre a beiratások szeptember 1-től 7-ig bezárólag tartanak, naponta délelőtt 9-12-ig és délután 4-6-ig. Felkértek az érdekeltek szülei, hogy gyermekeiket ezeken a napokon feltétlenül írassák be, mert azonnal nem áll módunkban sem az óvodába, sem az elemi iskolába senki sem beírni. A tanév ünnepélyes megnyitása 10-én, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. Az igazgatóság.

Salamon Etelka hegedűtanítását szeptember 1-én megkezdte. Ugyanakkor kamara zene kurzusa is kezdetét veszi. Cim: Avra Iancu No. 7. I. em.

Kivégezték két arab terrorista. Je zsálemről jelentik: A jeruzsálemi közpörtön udvarán kivégezték a katonai törvénsszék által halálra ítélt Hassan Rikavi 10 éves és Fakr Chamed 25 éves arab terroristaikat.

Mexikó eladta egész ezévi exportkölajtermését. Mexikóból jelentik: Buenostro, Mexikó gazdasági minisztere kijelentette az újságírók előtt, hogy Mexikó eladta egész kivitelre szánt kőolajtermését. Egyelőre tehát hasztalanul jelentkeznek más vásárlók. A mexikói kormányának szándékában áll 1940-ben újabb 30 szondát furatni.

A tűzifa iránt országszerte fokozódik a kereslet. A kezdődő tűzifa-szezon nagy élénkséggel indult, a kereslet országszerte nagy és ennek megfelelően az árak is állandóan szilárdulnak.

Kérelm. Wolf Léb Jakab, aki háborus nyomorék és nyolc gyermek apja, kéri a közeledő ünnepek alkalmából a jószívu embereket, hogy enyhítsenek rajta és sokat nélkülöző családján. A hideg évszak beálltával segítsék őket, ha lehet ruhaneművel is. Istent áldását kéri az adakozó és egy nyomorék emberrel együttérző zsidókra. Címe: Wolf Léb Jónás, Iclodul Mare (Jud. Some).

Igy irtok én Szag nélkül és ragasztás nélkül

Garantált és szabadalmazott módszerrel.

6 óra alatt

Deák mérnök, P. Unirei 7. Telefon 27-00.

Ne reszté iratot tartoz takoz jelenk morar

Gen resszu a zsid határo amely ben m sának akkor zsidó a pale amelly A ko hozta: „Kö Német tus és nül üld tudomá tevéken megdöb százait tól és szenvedt öket tu A ko országa

B

La Pa boliviai cikkben sen vessen dásoknak vezet cs „Ha a ko se Bolivi uccai hu izgatásat történt, házakban deltek és sok esetb vendége

Busch, erősítette Friedland kaügyi m jóléti osz dök. Dr. nekült és lektora vo miniszteri

A korm nak zsidó boliviai zs

Rosen ritmikus a Délelött t Délután minden ág Beiratkoz

Amerikai keresztények az angol kormány palesztinai politikája ellen

Newyork, augusztus 31. Az amerikai keresztények Pro Palesztina ligája emlékiratot nyújtott át az éppen Amerikában tartózkodó lord Baldwinnek, amelyben tiltakozásukat fejezik ki az angol kormány jelenlegi palesztinai politikája ellen. A memorandum egy másolatot tartalmaz, Bal-

win 1936-os leveléről, amelyben Baldwin akkor még Anglia miniszterelnöke, biztosította az amerikai közvéleményt, hogy az angol kormány híven fogja teljesíteni man däubeli kötelezettségeit Palesztinával szemben.

Segélyalapot létesítenek az üldözött zsidó orvosok számára

A zsidó orvos-kongresszus határozatai

Genf, augusztus 29. A cionista kongresszus befejezésével egyidejűleg ért véget a zsidó orvosok világkongressziója is. Elhatározták, hogy **segélyalapot teremtenek, amelynek célja az orvosi tevékenységükben megakadályozott orvosok kivándorlásának elősegítése, vagy átképzése.** Ugyanakkor a konferencia köszönetet mond a zsidó segélyszervezetek támogatásáért és a palesztinai orvosok áldozatkészségéért, amellyel a menekült orvosokat fogadták.

A konferencia a következő határozatokat hozta:
„Közép-Európa több állama különösen Németország, Ausztria, a cseh protektorátus és Szlovákia zsidó orvosait kíméletlenül üldözik, noha ezek az orvosok jelentős tudományos munkát és áldásos gyakorlati tevékenységet fejtettek ki. A konferencia megdöbbenéssel szögezi le, hogy az orvosok százait erőszakkal távolítják el munkájuktól és a civilizált világ szegényére és a szenvedő emberiség kárára eltávolítják őket tudományos működésüktől.
A konferencia felszólítja a világ összes országainak orvosait, hogy siessenek se-

gítségére az üldözött, országról-országra vándorló és tengereken bolyongó zsidó kollegáiknak. **Felszólítják az orvosokat, hogy támogassák a palesztinai orvosok által létrehozott orvosi segélyalapot, valamint segítsenek kiépíteni a palesztinai gyógy- és üdülőhelyeket, mert a palesztinai homokstrand egyenlő gyógyértékű a francia és az olasz Rivierával, és a tibériási meleg források gyógyereje megüli az összehasonlítást a világ bármely más hasonló meleg forrásával.**

A határozat ezekkel a szavakkal fejeződik be:

„A konferencia a zsidó orvosok kötelességének tekinti a hamis faji doktrína és annak romboló hatásai elleni harcot, valamint a zsidó orvostudomány tudományos és szakmai érdekeinek megvédését.”

A konferencia befejezése után sajtótájékoztatót tartottak, amelyen dr. Scherman, dr. Buchovszki és dr. Wulmann számoltak be a konferencia problémáiról és eredményeiről. Ugyanakkor kiemelték a jeruzsálemi héber egyetem épülőfőlében lévő orvosi fakultásának fontosságát.

Bolivia, Marokkó és Luxemburg fellépnek az antiszemita izgatás ellen

Harc a náci-propaganda messzeérő keze ellen

La Paz, augusztus 31. A „La Nación” a bolíviai kormány hivatalos lapja, vezércikkben követeli, hogy a rendőrség sürgősen vessen véget azoknak a brutális támadásoknak, amelyeket fiatal hulgánok szervezett csapatai követnek el zsidók ellen. „Ha a kormány azt akarja, hogy megment se Bolívia tekintélyét, el kell némitania az ezzel hulgások felhőborító zsidóellenes izgatását. Az utóbbi időben többször megtörtént, hogy fiatal hulgánok zsidó kávéházakban és éttermekben ételt és italt rendeltek és végül nem akartak fizetni. Sőt, sok esetben megtámadták a jelenlévő zsidó vendégeket, akiket bántalmaztak.”

Busch, Bolívia köztársasági elnöke, meg erősítette dr. Rudolf Pomeranz és Georg Friedlander igazgatói kinevezését a munkaügyi minisztérium most létesített népjóléti osztályának élére. Mindketten zsidók. Dr. Pomeranz, Csehszlovákiából menekült és a prágai egyetem matematika lektora volt. A bolíviai földművelésügyi minisztérium két emigránszt nevezett ki a minisztérium szakértőivé.

A kormány megengedte a vágóállatoknak zsidó rítus szerint való levágását. A bolíviai zsidó hitközség történetében most

Rosenfeld-Rothschild Lili

ritmikus tornaiskolájában Str. Berde 2. a beiratások megkezdődtek. Délelőtt tornával összekötött németnyelvű gyermekkert. Délután csoport- és különórák a torna minden ágában, valamint tanerőképzés. Beiratkozni és érdeklődni lehet 12-3-ig, este 1/2 7-8-ig.

első ízben vásárolhatnak a zsidók kóser húst.

A marokkói kormány rendelete

Fez, augusztus 31. A francia marokkói kormány lapjában két törvény jelent meg, amelyek a francia marokkói antiszemita, náci és fasiszta propaganda elfojtását célozzák. Az első dekrétum megtiltja az olyan röpcédulák terjesztését, amelyeknek tartalma a közönséget és nyugalmat veszélyeztet. A második törvény a büntetések-ről intézkedik. Eszerint az, aki külföldről forradalmi propaganda céljaira pénzt fogad el, két évtől hat évig terjedő börtön és ezer franktól tízezer frankig terjedő pénzbüntetésben részesül.

A luxemburgi antiszemitizmus

Luxemburg, augusztus 31. A luxemburgi kormány törvényjavaslatot dolgozott ki, amely szigorú büntetéseket tartalmaz a más faj, vagy vallású poigárok gyálatása miatt. Valószínű, hogy a törvény a parlamenti szünet után azonnal letárgyalásra kerül.

A tervezett törvény — mondják illetékes körök — főleg a náci-barát körök ellen irányul, amelyek az utóbbi időben fokozták zsidóellenes izgatásaikat. A luxemburgi kormány és különösen Blum igazságügy-miniszter szilárdan elvannak határozva, hogy csirájában fojtanak el minden antiszemita tevékenységet.

Zürichi árfolyamok (augusztus 31-iki nyitás): Holland forint 236.—, dollár 442.—, font 19.29, francia frank 10.95, belgas 75.—. A többi valuta árfolyama hiányzik a zürichi táviratból.

Katonai és védelmi intézkedések világszerte

(Első oldali cikkünk folytatása)

ra a feltevése készlet, hogy a Führer augusztus 29-iki jegyzékében, amit Angliához intézett, a Lengyelországgal való tárgyalásokat illetően nem helyezkedett olyan merev álláspontra, mint Daladierhoz intézett levelében. Ellenkezőleg,

az a körülmény, hogy a londoni kormány helyesnek látta felhagyni az időhúzás módszerével, — még pedig abban a pillanatban, amikor Lengyelország fokozta fegyverkezésének ütemét, — azt a be-

nyomást kelti, hogy a kérdés olyan feltételek mellett alakul, mely egyet jelent azzal, hogy a Führernek értésére adják, miszerint nincs idő sem időhúzásra, sem a Párizshoz és Londonhoz intézett válaszsainak változtatására,

akár írásbeli, akár szóbeli magyarázatokról is van szó.

Párizs, augusztus 31. (Rador). A rendőrség letartóztatott harminc kommunisztát, akik röpcédulákat osztogattak.

„Amíg a repülőgépek üzeneteket és nem bombákat visznek...”

Roma, augusztus 31. A MTI jelentése szerint az olasz fővárosban csütörtökön igen súlyosnak ítélték meg a nemzetközi helyzetet. Római politikai körökben nagy nyugtalanságot váltott ki a lengyel mozgósítás híre és az a reakció, amit a lengyel mozgósítás Németországban kiváltott.

A Messagero szerint a feszültség ma már olyan fokot ért el, hogy nem húzódnak sokáig. Az olasz lap ezután a francia sajtó Olaszországgal kapcsolatos cikkei ellen intéz erőlyes kirohanást.

A Telegraph című lap amely Ciano külügyminiszterhez igen közel áll, mai számában többek között a következőket írja:

„Talán még nincs minden elveszve, ha gyorsan dolgoznak. Amíg az ágyu még nem dörog és az Eszaki tenger felett elhaladó repülőgépek üzeneteket és nem bombákat visznek magukkal, még lehet remélni. Az idő azonban nem vár és azt nem lehet késleltetni légi, vagy távirati üzenetek útján. A béke megmentésének lehetősége órák kérdése csupán.”

Az olasz álláspont

A lapok egyébként hangoztatják, hogy Róma helyzete változatlan maradt. A békét csak a veisaillesi szerződés revíziója és azon igazságos érvényesítése által lehet megmenteni, amely minden civilizált együttélés alapját képezi. Ha igazán békét akarnak, igazságot

kell szolgáltatni a német népnek.

A Popolo di Roma azt írja, hogy a tárgyalások nem szakadtak meg és ha Lengyelország el is rendelte az általános mozgósítást, bizni kell még abban, hogy békés rendszabályozás jöhet létre.

Róma, augusztus 31. (Stefani). A római kormány magartását három pontban foglalják össze:

1. Itália szoros összetartásban van a Harmadik Birodalommal.
2. Itália nyugodt, de felkészül minden váratlan eshetőségre.
3. Itália dolgozik a békéért, de csak az igazságos elrendezésért.

Umberto trónörökös és Grazziani tábornok az olasz hadsereg élén

Roma, augusztus 31. A Havas távirati iroda jelenti: Az olasz hadsereget két csoportra osztották: Az egyiknek élére Umberto trónörökös, a másik élére pedig Grazziani tábornokot nevezték ki.

Japán katonai küldöttségi Rómában

Rómából jelenti: A csütörtöki nap folyamán Osuki tengernagy és Terauki tábornok vezetésével egy tengerészeti és szárazföldi japán katonai küldöttség érkezett Rómába. Velük egyidejűleg a japán nagypár három exponát személyisége is felkereste az olasz fővárost.

A katonai intézkedések

A Stefani jelenti Rómából: Az összes északolaszországi városokban, különösen Piemont, Lombardia és Liguria városaiiban széleskörű intézkedéseket tettek az esetleges légitámadások elhárítására. Elrendelték hogy az áruházak kirakatüvegeit csak mérsékeltan világítsák meg. Továbbá tudatták a lakossággal, hogy szeptember 3-ától kezdődőleg bevezetik a 23 órai zárórát, végül, hogy a lapok máától kezdve csak 6 oldallal jelenhetnek meg. Szeptember elsejétől kezdve Olaszország összes kávéházait lefoglalták a hadsereg számára. Magánzsempéyek részére a kávé-eladás szigorúan tilos.

Franciaországban

Párizsból jelenti a Havas: A francia rádióleadókat a katonai hatóságok ellenőrzése alá helyezték.

A Havas jelentése szerint a francia vasutakat a katonaság rendelkezésére bocsátották és ennek megfelelően az utas- és csomagszállítás tekintetében a szükségszerű korlátozásokat alkalmazzák a csapatszállítások idejére.

Angliában

Londonból jelenti a Reuter: Az angol kormány most már nemcsak Gibraltárt és Máltát erősíti meg katonailag, hanem a Vörös tenger partján levő angol gyarmatokat is. A postaügyi minisztérium felszólította a lakosságot arra, hogy lehetőleg tartózkodjék a felesleges telefonbeszélgetésektől, mert a vonalakat fontosabb célokra kell szabadon tartani.

Londonból jelenti: VI. György angol király a kenti herceg kíséretében csütörtökön látogatást tett a tengernagyi hivatalban.

London, augusztus 31. (Reuter). Az egészségügyi minisztérium közölte, hogy London és London környékének exponált negyedeiből csütörtökön megkezdik az iskolagyermekket, az áldott állapotban levő asszonyokat, az öregeket, vakokat és betegeket elszállítását.

Oslofi Havas-jelentés szerint Norvégia és a dán Jütland északi pontja között, a Skagerakban angol hadihajók jelentek meg. Az angol admirális közlése szerint a hajók gyakorlatnak, német körökben azonban úgy vélik, hogy Anglia háború esetén ezekkel a hajókkal akarja elzárni a Keleti tengert.

Lengyelországban

Varsó, augusztus 31. A PAT ügynökség jelenti: A lengyel fővárosban harcias plakátokat ragasztottak ki Smigly Rydz marsall arcképével és következő mondataival: „Az

erőszakra csak erővel lehet felelni. Le fogjuk győzni a támadót. A háborúban minden férfi és minden nő kora való tekintet nélkül katonának lesz.”

A lengyel főváros uccáin szokatlanul élénk az élet. Polgári ruhában levő behívottak tartják az uttesteket, amint tisztelt és altisztek vezetésével a lehangoltságukba igyekeznek. Seholy nyoma a lehangoltságnak. Mindenki el van szánva arra, hogy az állam területi épességét megvédje. Ez a remény nyilvánul meg a magánbeszélgetésekben is.

A lengyel hadsereg elérte harci erősségét. Ezt abból állapítják meg, hogy 48 óra óta újabb behívások nem történtek.

Varsó, augusztus 31. (Rador). Szerdán éjjel 2 órakor a danzigi határon Orlowo és Czak helységek között összetűzés volt. Több puskalövés hangzott el. Emberáldozatok nincsenek.

A Havas varsói jelentése szerint a Visztula folyón a Gdynia felé Danzigon át történő folyamhajózást az összes gőzösökre nézve felfüggesztették. Az összes hajókat, amelyek Varsóból ebben az irányban haladtak, Torunál megállították.

Mint Varsóból jelenti, az általános mozgósítás következtében mindenhol lefoglalták a lovakat és a járműveket.

Bulgáriában

Szofia, augusztus 31. (Rador). A bolgár hadsereg vezérkara közli, hogy két újabb tartalékos korszályt hivatnak be 20 napos kiképzésre.

A Bremen elhagyta a new-yorki kikötőt

Newyork, augusztus 31. (Rador) A Bremen óceánjáró szerdán este 11 órakor kifutott a kikötőből, anélkül, hogy utasokat vett volna fedélzetére. A hajó nagymenyiségű élelmiszert és fűtőanyagot vitt magával. Az Aquitania nem sokkal később szintén felszedte horgonyát. A Normandie csütörtökön este indul el.

Newyork, augusztus 31. (Rador) A Bremen két parti őrhajó és egy rendőri csónak kísérelte el a parti vizek határáig, hogy megbizonyosodjon afelől, hogy a hajó nem fog titokban utasokat felvenni fedélzetére.

SPORT

Nem Radautziban, hanem Nagyváradon lesz a Romániai Makkabi Szövetség bajnoki teniszversenye

A versenyt szeptember 8, 9, 10 és 11-én rendezik a nagyváradai Makkabi

Csaj, augusztus 31. (Az Új Kelet tud.) Egyik előző számunkban a Romániai Makkabi Szövetség mellett működő teniszközpont megbízásából közöltük, hogy az ideai országos bajnoki teniszverseny rendezésére a radautzi „Hagwirah” sportegyesület kapott megbízást, amely annak időpontját ki is tűzte szeptember 2 és 3-ára.

A verseny színhelye miatt a kolozsvári Haggibbor távirati megkereséssel fordult a Csernovicban működő teniszközponthoz és kérte a versenynek egyik erdélyi városban való megrendezését, minthogy a verseny résztvevői nagyrészt Erdélyből kerülnek ki és így a nagy távolság miatt a Radautzba kitűzött verseny sikere kétséges. A kérdésben egyidejűleg a Haggibbor tárgyalást folytatótt a nagyváradai Makkabival is. Ezen interjúk következtében a csernovici teniszközpont előbbi elhatározását megváltoztatta, a verseny színhelyét Nagyváradot jelölte ki és annak rendezésével a nagyváradai Makkabit bízta meg, amely az időpontot szeptember 8, 9, 10 és 11-én állapította meg a teniszközpont hozzájárulásával. Az intézkedés révén lehetőség nyílt arra, hogy a versenyen az erdélyi zsidó sportegyesületek teniszesei teljes számban vegyenek részt.

A verseny számai és feltételei a következők:

1. Férfi egyes (a Schindler-kupáért).
2. Női egyes (a Mina Weinberg-Vereakupáért).
3. Férfi páros.
4. Vegyes páros.
5. Ifjúsági férfi egyes (a Ratschprecher-kupáért).
6. Ifjúsági női egyes (a Ratschprecher-kupáért).
7. Klubközi csapatverseny (a Glasthal-kupáért).

A verseny feltételei a következők:

1. A versenyen csak valamelyik romániai zsidó sportegyesületben igazolt amatőr játékos vehet részt.
2. Az ifjúsági versenyen csak 18 éven alóliaiak vehetnek részt.
3. A versenyt a Romániai Tenisz Szövetség szabályai szerint rendezik.
4. A versenyen Dunlop Fort 1939 labdákat használnak.
5. Az összes játékok három szetre mennek, a férfi egyes döntője öt szet.
6. Nevezési díjak: számonként 100 lej, az ifjúsági számokban személyenként 50 lej.
7. Nevezni szeptember 4-ig bejárólóg a következő címen kell: Dr Halmi Stefan Oradea, Str. Corvin 5.
8. Sorsolás szeptember 7-én este 8 órakor.
9. A verseny résztvevői tartoznak teljes számban a verseny színhelyén jelen lenni reggel 7 órai kezdettel estig. A versenyről elhárító játékosokat kizárják, amely esetben díjtalan ellátásukat elveszítik.
10. Az összes résztvevők a verseny tartama alatt teljes ellátásban részesülnek.

Elmozdították állásából Luchide labdarúgószövetségi főtitkárt és Costescu pénztárost

Bucuresti, augusztus 31. (Rador). A román labdarúgószövetség kebelében nagyfontosságú események történtek.

Gabriel Marinescu tábornok, a szövetség elnöke Octav Luchide főtitkárt és Paul Costescu pénztárost azonnali hatállyal elmozdította.

A titkári teendőket ügyvezető igazgatói minőségben Davila ezredes bízta meg Marinescu tábornok, pénztárosnak Constantinescu-Dumitru alezredeset jelölték ki.

Egyidejűleg a szövetség helyiségeiből kiltották M. Beilist, az egyik fővárosi sportlap volt szerkesztőjét.

Mi újság a sportvilágban?

A bucaresti Juventus egy-egy évre felfüggesztette Praszler és Sadovszky nevű játékosait, akik vasárnap megtagadták a Ripensia elleni játékot.

Milánóból jelentik: A Nemzetközi Kerékpáros Szövetség elnöksége kedden elhatározta, hogy a Milánóban folyó világ bajnoki küzdelmeket a feszült külpolitikai helyzet miatt félbeszakítja. Az eddig elért eredmények érvényben maradnak. Az elnökség azt a reményt fejezte ki, hogy a világ bajnokságokat még szeptember hó folyamán be lehet fejezni. Az esetleges új időpontról az olasz szövetség fogja az érdekelteket értesíteni.

KÖZGAZDASÁG

Vállalatok vidéki fiókjainak bejegyzéseinek csak egyszer kötelező a bejegyzési illeték megfizetése

Bucuresti, augusztus 31. Amint ismeretes, az 1939 április 1-én módosított illetéktörvény felemelte a cégbejegyzési illetéket és ugyanakkor számos azelőtt illetékmentes bejegyzést is illeték alá vont. Ezek közül a vállalatok nagyon sérelmeztek, hogy a vidéki fiókjainál történt változások alkalmával az illetéket meg kellett fizetni egyszer annál az iparkamarai cégbejegyzési hivatalnál, ahol a központ van bejegyezve, másodsor pedig annál az iparkamarai cégbejegyzési hivatalnál, amely a fiók székhelyén illetékes.

A kérdéssel most foglalkozott a pénzügyminisztérium illetékosztálya, amikor is megállapították, hogy az ilyen esetekben

egy és ugyanazon bejegyzési esetet kétszeresen illetékeznek meg. Ezért elrendelte, hogy az ilyen esetekben az illeték csak egyszer fizetendő meg, még pedig a központ székhelyén illetékes iparkamarai cégbejegyzési hivatalnál, amely erről speciális igazolást ad és eme igazolás birtokában a fiók székhelyén illetékes iparkamara illetékmentesen köteles bejegyezni a kérvényezett változásokat.

A pénzügyminisztérium illetékosztálya fenti döntését a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége már megküldte az egyes iparkamarák cégbejegyzési hivatalaihoz.

A Szövetkezeti Intézet egyelőre nem indít búzát a kikötővárosokba, mert ott minden raktár telve van

Bucuresti, augusztus 31. A gabonapiac általában üzletelen, miután a termelők tartózkodnak gabonájuk eladásától. A gabonakivitel uszályhajók hiánya miatt szenved, tekintettel arra, hogy az uszályok legnagyobb részét Magyarország bérelte ki. A Szövetkezeti Intézetnek már nincsen üres raktár helyisége sem Brailában, sem Galaton a felvásárolt buzakészletek tárolására. Emiatt azt kérte a CFR vezérigazgatóságától, hogy haladéktalanul állítsa le mindazokat a buzaszállítmányokat, amelyek a Szövetkezeti Intézet címén Galati és Braila felé vannak utban. A fenti két kikötőbe irányuló magánzállításoknál miféle korlátozást nem léptettek életbe a vasuti rakodás tekintetében.

lására. Emiatt azt kérte a CFR vezérigazgatóságától, hogy haladéktalanul állítsa le mindazokat a buzaszállítmányokat, amelyek a Szövetkezeti Intézet címén Galati és Braila felé vannak utban. A fenti két kikötőbe irányuló magánzállításoknál miféle korlátozást nem léptettek életbe a vasuti rakodás tekintetében.

Leállott a lencseüzlet a Székelyföldön

Sepsiszentgyörgy, augusztus 31. A most megkötött német-országi gazdasági és politikai szerződések nemcsak diplomáciai, de gazdasági téren is bizonyos bonyodalmakat idéztek elő. A kettős szerződés következményeit illetőleg még általános tájékoztatatlanság uralkodik Európaszerte, de egyes

jelenségekben már érezhető hatását. Az ország egyes lencsekereskedői és nagy exportőrei például éppen a német-országi kereskedelmi szerződésre való tekintettel beszüntették ebben a cikkben a vásárlásokat. Magatartásukat a következőképpen magyarázzák: az ország nagy lencse feleslegei

eddig Németországban találtak legjobb piacot. Most az orosz szerződés következtében nem lehet tudni, hogy Németország nem Oroszországból fogja-e fedezni lencse-szükségletét? Ebben az esetben ugyanis a romániai lencsét a nagymennyiségű, valószínűleg olcsóbb orosz lencse ki fogja szorítani a német piacokról. Ha azonban nem is szorítja ki, tekintve a román-német gazdasági szerződést is, minden bizonnyal lényegesen árcsökkenést fog előidézni. Míg tehát a helyzet teljesen nem tisztázódik, az exportőrök felfüggesztették a vásárlásokat. Ez a körülmény rendkívül kellemetlenül érinti Háromszék megye gazdaközönységét, mert ezen a vidéken nagymennyiségű lencse vár eladásra. Most is nagy a kínálat, de érdeklődés a lencse iránt, a fentebb körvonalazott okok miatt, alig nyilvánult meg. A hetivásárra felhozott nagymennyiségek alig néhány mázsa talált vevőre. Eppen ezért a 800—950 lejes ár éppen nem nevezhető kialakultnak. A gazdaközönység számít arra, hogy lencsében nagyarányú árcsökkenés lesz.

A holland kormány devizakorlátozó intézkedéseket vezetett be. A holland kormányrendelet adott ki, amelyben — a nemzetközi helyzetre való tekintettel — betiltotta az arany- és devizakivitel és más devizakorlátozó intézkedéseket vezetett be. Egy másik rendeletben a holland kormány betiltotta a petróleum-termékek kivitelét.

Az amerikai biztosítási konszernek nem fogadják el német és olasz hajókat biztosításra. Az USA tengeri biztosító kartelleje elhatározta, hogy sem német és olasz hajókat, sem pedig ezek szállítmányait biztosításra el nem fogadja, sőt a meglévő ilyen biztosításokat is törölte.

Korlátlanul lehet fémpénzzel fizetni. Az aradi kereskedelmi és iparkamarához érkezett pénzügyminisztériumi rendelet szerint a mai naptól kezdve az összes közhivatali pénztárak, beleértve a postahivatalokat is, kötelesek a felektől fémpénzt korlátlan mennyiségben elfogadni.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma az év legszebb zenei filmjének bemutatója: Nagy keringő. Strauss halhatatlan melodráái kelnek életre ebben a filmben. Az örökke vidám császár város úde bája megtölti a szívet a fiatalok varázsszával. Főszerepekben: Luise Rainer, Fernand Grawey, Miliza Korjus.

A CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Szezonnyitó nagy premer! Egy királynő naplója. Főszereplők: Anna Neagle és Anton Walbrook. A film előtt: Új szenzációs Paramount világhíradó.

A THALIA MOZGO MÜSORA:

Szenzációs kettős műsor: 1. Gibraltár. Viviane Romance és Erich von Stroheim világhírnévű filmje. Képek izgalmas harca a Földközi tenger kukusának, Gibraltárnak hadititkaikért, egy szerelmi történet keretében. 2. A hegyek királya. John Wayne cowboy premier-slágerfilmje. Előadások: 3, 6 és 10 órakor.

A SELECT MOZGO MÜSORA:

Angyalok pokla. Izgalmas film, teljesen új tartalommal, mely a női pilóták küzdelmes életét mutatja be. Főszerepekben: Alice Faye, Constance Bennett, Nancy Kelly, Charles Farrell.

AZ URANIA MOZGO MÜSORA:

Rendkívüli dupla műsor! 1. A társadalom bűne. Danielle Darrieux, napjaink legünnepeltebb francia művésznőjének egyik remeke. Érdekes film egy mai diáklány küzdelmes életéről. II. A csavargók. Minden jelenetben mosolyra készletti ez a kedves vígjáték a nézőt, melynek főszerepét Paul Hörbiger alakítja.

A RIO MOZGO MÜSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két világláger: I. Hare az aranyért. Izgalmas Wild-west színes filmdráma. Ez évad szenzációja. Fősz.: George Brent, Oliva de Havilland, Claude Rains és Margaret Lindsay. II. A veszedelmes asszony. A legnagyobb sikert elért filmsláger, pazar rendezés, tánc, zene. Fősz.: Bette Davies, Henry Fonda és Margaret Lindsay. III. Journal.

Közöltesse

ujévi üdvözlését

az ÚJ KELET

ROSHASANAI

számában,

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 14-én jelenik meg. Ily módon jókívánásai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és boríték, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve ————— 30.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön sorban ————— 50.— lej
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel ————— 100.— lej
Nagyalaku keretes üdvözlés tisztelet, vállalatok, egyesületek részére 250.— lej

Küldje be üdvözlés szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez, vagy adja át a Keren Kajemet munkatársának.

A nagy...
res ostoroz...
metrás utt...
regi Magy...
jelent műv...
mik keresk...
metek, ráo...
dők kezébe...
reskedés...
ez a gazda...
sem foglal...
zetgazdasá...
be és ök...
foglalkozá...
ták, hogy...
a nép nye...
kedő meg...
ember ne...
sára, han...
lót vagy...
lált és cs...
állomásra...
görögnek.

Ágai A...
Utazás P...
vében tal...
riát: 1849...
jén a No...
Remallay...
romantiká...
zője. Ma...
ha ember...
bátja pecs...
letlen, sz...
lan. Ahog...
endelt...
yanus er...
kora cso...
uban? f...
ra ijedt...
német...
ilyesfé...
alley. Is...
at. Bonts...
zólo kif...
volt benne...
ólom-gyür...
félre nagy...
dugdos? b...
Kérem...
imádság?...
imádság?...
ról? Mutat...
A házal...
kó száját...
a zsidó en...
gelenkint...
csavar.

A paran...
a házaló...
tagadja!...
haditervek...
nek most...
A szegér...
Ejha...
Huzzátok...
gatásra!...
Int és a...
fának lega...
A jelent...
fő-hadipar...
nyújtott ig...
erősen gya...
kémét fog...
reményében

Likkute...
ban megje...
hány önéle...
Chizkija F...
közszeg rab...
ban töltött...
azért utazt...
Szófer jes...
restem egy...
hívták és...
ge. Minden...
de mert na...
nagy ládát...
delkezésem...
legyen, m...
deszkát, a...
felébe pedi...
dobtunk...
ágyam. Ko...
böcherek j...

Böngészés közben

A magyar közigazgatás kinövésének híres ostromozója, a korszerű magyar történelemírás uttörője, *Garnwald Béla* így ír „A régi Magyarország” című, 1888-ban megjelent művében: A magyar nem foglalkozik kereskedéssel. A kereskedelem a németek, rácok, görögök, örmények és a zsidók kezében van. Ország nem lehet elkereskedés nélkül, nélkülözhetetlen formája az a gazdasági életnek. De a magyar soha nem foglalkozott vele és ezt az irt a nemzetgazdaság életében idegenek töltötték be és ők húzták a hasznát, amely ezzel a foglalkozással jár. Ezt annyira megsoktázták, hogy a „görög” kereskedőt jelentett a nép nyelvén. Ha valahol a görög kereskedő meghalt vagy elköltözött, magyar ember nem vállalkozott az üzlet folytatására, hanem a falu kiküldött valakit görögöt vagy örményt keresni. De ha nem talált és csak zsidó vállalkozott a megüriült állomásra, azt mondta, hogy zsidót visgörögnek.

Ágai Adolfnak, Herzl atyai barátjának *Utazás Pestről* — Budapestre című könyvében találom ezt a háborzongató történetet: 1849-ben, Budavár ostromának idején a Normafa táján vezetett őrjáratot Remallay Gusztáv. Kapós novelláiról, romantikáival, túlfűtött elbeszélések szerzője. Ma már senki sem emlékszik rá. Soha embert ilyen elhanyagolt külsővel! Kabátja pecsétes, nadrágja rojtos, haja fésületlen, szakála kócos, arca-keze mosdatlan. Ahogy ezen a vidéken járt a melléje lendült legényekkel, nem-e bujkál erre yanus ember: egy alakot vesz észre, aki kora csomaggal cepelődik. Mi van a babuban? förmed rá a parancsnok. A harca ijedt ember tagolva mondja, még pégnémétül: Galand, cérna, gyürü és holmi ilyesféle. — Holmi ilyesféle! dörgi Remallay. Ismerjük már az ilyesféle holmit. Bontsa ki ezt a batyut! A boldogtalan hazaló kifejtje a csomagját. Csakugyan az volt benne, amit mondott: galand, cérna, ólom-gyürü. Csak egy külön zacskót tölt félre nagy remegve. — Hát abban mit dugdos? harsog a csapatvezető. Ide vele! — Kérem abban imádság van. — Miféle imádság? — Olyan... bórímádság. — Bórímádság? Ki hallott valaha bórímádságról? Mutassa!

A hazaló habozva húzza széjjel a zacskó száját... hát amolyan *tefillin* volt benne: a zsidó ember imádságos szíjja, amit reggelenként a fejébe húz és a balkarjára csavar.

A parancsnok megforgatja és keményen a hazaló szemé közé néz: Maga spión! Ne tagadj! Ebben a kockában vagy titkos haditervek vannak elrejtve és ha nincsenek most, hát már voltak vagy lesznek.

A szegény ember kapkodva szabadkozik. — Ejh, sose cifrázzuk! kiált a tiszt. Huzzátok fel. Nincs időnk hosszas vizsgálgatásra!

Int és a hazalót felkötötték a Normafának legelső ágára.

A jelentés, amit a mocskos Remallay a fő-hadiparancsnokságnak az esetről beajuttatott így szólt: A Norma-fa környékén erősen gyanus, magát hazalónak mondó kémet fogtam el és *utólagos jóváhagyás reményében* felakasztattam.

Likkute cháver ben *Chájjim* című, 1878-ban megjelent művének előszavában, néhány önéletrajzi adatot jegyzett fel rabbi Chizkija Feivel *Plaut*, a nagysurányi hitközség rabbija. Lemásolom, amit Pozsonyban töltött első hónapjairól ír: Pozsonyba azért utaztam, hogy belépjek rabbi Móse Szófer jesivájába. A városba érve, felkerestem egy falumbeli asszonyt. Rechlának hívták és Michel Prägernek volt a felesége. Minden fizetség nélkül szállást adott, de mert nagyon szegény volt, csak egy nagy ládat bocsáthatott alvására rendeltetsemre. Hogy egyenes fekvőhelyem legyen, minden este beletettük a *nyújtódeszkát*, amin nappal a téstát gyúrták, felébe pedig mindenféle ócska ruhaneműt dobtunk. Ez volt néhány hónapon át az égyam. Kosztnapokat nem kaptam, de a böcherek jótékonyági egyesülete heten-

kint 9 garast folyósított számomra. Ezért a pénzért egy rozskenyeret vettem és elédégéltem belőle egyik péntektől a másikkig...

Armin Schnitzer komáromi főrabbi *Jüdische Kulturbilder* című önéletrajzában olvasom ezt az anekdotát rabbi Abraham Samuel Benjamin Schreiberől, a Ketav Szóferéről: Amikor rabbi Feis Friedmann maggid-nak vették fel a pozsonyiak, az ujjonnan megválasztott tiszteletét tette a rabbijánál.

Alázatosan közölte vele, aki persze rossz néven vette, hogy lekapsolták a papi jogkörének egy részét. A rabbi lesz a pozsonyi hitközségben a Rámbám és én leszek a ráv hamaggid.

Mire a csupa-szellem Ketav Szófer rávágta: De a hitközségnek ez a mulatság keszef misnejsébe fáj.

A gyengébbek kedvéért: A Ráv hamaggid (szó szerint fordításban: a rabbi-hitközség) épp úgy, mint a Keszef misne (szó szerint: dupla pénz) kommentárjai a Rámbámnak.

*Löv Lipó*tól mindig kiütözik az agitátor. Tudományos munkáiban sem állhat meg aktuális megjegyzések, szurkálódások nélkül. Zur neueren Geschichte der Juden in Ungarn című munkájában például az első pesti reformzsinagóga (ha jól tudom 1827-ben alapították a bécsi Seitentetten-ucai templom mintájára) hitszónokának, Joseph Bachnak rugtat neki. Agyba-főbe idezi a botlásait, héber és németnyelvű sületlenségeit, kifigurázza előadómódorát, csattanós példákkal illusztrálja a műveletlenségét. Amikor a pesti reformereknek ez a csampás prédikátora, kikopott a saját erősen sekélyes tudás-készletéből, idegen tollakkal kezdett ékeskedni. Betanulta például Salamon és Kley hamburgi hitszónokok beszédeit és szépen elmondogatta őket naiv hallgatósága előtt, amely nem tudott betelni Bach fenomenális képességeivel. Megjárta. Löw — 1837 őszén történt ez — betévedt a zsinagógájába és észrevette a suskust. De nemcsak a maga számára vette észre. Gondja volt rá, hogy a szomszédjai is tudomást szerezzenek róla. Szépecskén maga elé sutogta a mondatokat, amiket néhány pilla-

nattal később Bach dörgött le kómiikus párosszal a szószékről. A hallgatóság nem vélhette, hogy Löw gondolatolvasó, hogy jóelőre megsejti, mit fog Bach hitszónokolni. Rá kellett ébredjen, hogy az ünnepelelt hitszónok voltaképpen... lop, amikor hangosan morált hirdet a pulpitusára mellől. Löwnek azonban ez sem volt elég. Hogy a Göre Gábor nyelvén fejezzem ki magam: Ki is szerkesztette az esetet; tudósítást követelt el róla az Allgemeine Zeitung des Judentumsban. A leleplezés nem ártott meg Bachnak. Hívei rajongásától kísérve hitszónokolhatott tovább. Viszont Löwre alaposan rácsördítettek a pesti reformzsidók. Megfenyegették, hogy alaposan megjárhatják, ha filón fogják Pesten. Tehát nem a plágiumon habordítottak fel, hanem — a plágium leleplezésén. Löw sohasem tudott az eset miatt pesti rabbiszékre felkapaszkodni. Pedig erősen vágyott utána. És apósa, Schwab Löw révén — Venetianer Schwab Arszlánnak nevezgett — aki a pesti község főrabbija volt, a jó öreg „cházáká” alapján is igényt formált reá. Nagy árat fizetett tehát a tréfájáért.

Nordau mellett *Zangwill* — mellesleg: zsidó eredetű név, jiddisül gyömbért jelent — volt a régi zionista kongresszusok legszellemesebb szónoka. De háttérbe kellett szoruljon Nordau, sőt a többi gyengébb kötésű versenytársa mellett is, mert angolul beszélt és így csak tolmács útján tudta magát megértetni a hallgatósága tulajdoni részével. Féltekenyen ügyelt azonban rá, hogy a beszédeinek német fordítása pontos legyen. Hűségesen adja vissza az eredetinek minden ötletét, minden szójátékát. Annyit ugyanis tudott németül, hogy ezt az ellenőrzést megejtthesse. Csak szónoklatokba nem mert fogni a német nyelvtudása alapján. A 7. kongresszuson a vezetőség kérdése sok fejtörést okozott. Hogyan lehetne Herzl pótolni? — ez volt a súlyos probléma. Nordau vigasztalta a gyász-kongresszust: Az elnököt, elnökség fogja majd helyettesíteni. Ezzel a felfogással polémizált Zangwill. Körülbelül ezeket mondta: Nordau dr. kijelentette, hogy egy font 20 silling. Ha nincs Herzlünk, együtt a pótlására az aprópénzünk. Nem tudok vele egyetérteni. Egy aprópénzre felváltott Napoleon, nem Napoleon többé!

A tolmács elpappancsította a fordítást: Egy felváltott arany, nem arany többé.

Zangwill nagyot csapott az asztalra a fordítás hallatára és dühösen ráordított a tolmácsára: Wo bleibt mein Napoleon?!

Ben-Yehosua.

RÁDIÓ-MŰSOR

Péntek, szeptember 1.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Csevegés. 19.17: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Hanglemezek. 20.35: Fuvolaverseny. 20.50: Verdi: Othello operájának közvetítése hanglemezek. Az opera után: Hírek külföldre idegen nyelveken. Utána: Közlemények.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Hírek. Fritz Zweig előadása. 5: Angol nyelvtanítás. 8: Tönach-olvasás. 8.10: Hanglemezek. 8.15: Időjárásjelentés, hírek héberül. 8.30: Leon Bloch karnagy vezetésével hangverseny. 9: Hírek angolul. 9.45: Felolvasás.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Cigányzene. 13.40: Hírek. 14.30: Énekszámok. 15.30: Hírek. 18.10: A rádió szalonzenekara. 19.30: Budapesti gondolkodás. 20.05: Sportközlemények. — 20.15: Hírek. 20.25: Harmonikaszámok. 21.10: Népszerű operatársulatok. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Szombat, szeptember 2.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 17: Az ország őrsége szervezet órája. 18.15: A munka és jókedv szervezet órája. 19.15: Operatársulatok. 20.40: Dalok. 21.15: Német tánclemezek. 22: Hírek. Majd: Hírek idegen nyelveken.

Jeruzsálem. Délután 1.30: Hírek. Felix Weingartner hangversenye. 1.40: Hírek héberül. 5: Könnyű zene. 5.30: Lemezek. 6: Rebeka Österreicher felolvasása a palesztinai nők feladatáról. 8: Hamavdil. 8.05: J. Jicnach felolvasása a kibbuc életéről. 8.15: Pontos idő, időjárás, hírek héberül. 8.30: M. Rabinovitz a zsidó folklorról. 8.50: A rádió zenekarának hangversenye. 9.30: Pontos idő, időjárás, hírek angolul. 9.45: Tánccene.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Beszélgetések. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 18.35: Hanglemezek. 19.35: Énekszámok. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 20.50: „Fűszer és csemege”. Előadás. 22.40: Hírek. 23: Zongoraszámok. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	142.52—143.58
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	76.11—77.23
svájci frank	31.88—32.36
francia frank	3.78—3.85
márka	40.50—41.50
pengő	25—27
csekkorona (Prága hivatalos)	4.68—4.77
szlovákkorona (Pozsony hiv.)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

angol font, 30%-os szabadkvóta	1410—1420
angol font, 20%-os kvóta	1460—1470
angol font, 40%-os kvóta	1163—1170
dollár, 30%-os szabadkvóta	320
svájci frank, 30%-os kvóta	75—
francia frank, 20%-os sz.-kvóta	8.08
francia frank, 30%-os kvóta	8.50
holland forint, 30%-os kvóta	185
belgas, 30%-os	56.80
svédkorona, 30%-os kvóta	50

A B) lista kompenzációs árfolyamai:

font angol árukra	1250 lej
font más államok áruira	1365 "
font angol gyarmatok áruira	1300 "
belgas	48—49 "
holland forint	140—142 "

A fogyasztási adó ellenőrzése. A pénzügyminisztérium utasítást küldött a pénzügyigazgatóságokhoz, amelyek figyelmét felhívja arra, hogy rendkívül sok vállalat esik a fogyasztási adókötelezettség alá, az ellenőrök száma viszont csekély. Eppen erre való tekintettel a fogyasztási adó ellenőrök semmimű más munkára nem használhatók fel, mint a fogyasztási adó ellenőrzésére. Az ellenőrök elsősorban a gyárakban és csak másodszorban a lerakatokban végzik ellenőrző munkájukat.

APRÓHIRDETÉSEK

Ingyen nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha- és kabátzöveket, készfelneműt, kötöttárut, maradékokat Finkelsteinnál, Stroiescu 3, udvarban. Uránia mozi háttamogott.

Saját írógéppel rendelkező hivatalnoknő a délutáni órákban magyar, román, német gépirásos munkát vállal. Cím a kiadóban.

Szakképzett könyv- és papírkereskedősegéd azonnali belépésre állást keres. Klein Miksa, Timisoara IV. Tudor Vladimirescu 28.

Urulakad központi komfortos lakásába elfogad 2 középkorú leánykát. Zongora. Cím a kiadóban.

Negyedéves akadémista zongoraórákat ad úgy kezdőknek, mint haladóknak. Cím: Str. Vlaicu 6, földszint 1.

Ügyvédjelöltet felveszek. Cím a kiadóban.

Eladó két Czur Salom A) parcella. Sighet kiadóhivatal, Str. Carol 13.

Két diákot vagy diáklányt teljes ellátásra orth. kóser kosztal felveszek. Steiner Oradea, Str. Cuza Voda 82.

Komfortos butorozott szoba kiadó, esetleg diákoknak. C. Reg. Ferdinand 59, I. 6.

Jobb zsidó nő háztartásban segédkezne valóságos zsidó családnál. Cím a kiadóba kér.

Palesztinai „Corona” beretvapego olcsó és tartós. Kérje minden szaküzletben.

Keresünk izletes, ort. kóser házikosztot kiadásra. Cím a kiadóban.

Rövid fekete zongora eladó. Cím a kiadóban.

Elárulatlányokat, vagy fiatal kereskedősegédek keresünk rögtöni belépésre, raktári teendőkre, textilszakmában. Írásbeli pályázatotok személyi adatok és fizetési igény megjelölésével „Szorgalmas” jellegre a kiadóba kérünk.

Schwartz Baba hegedűtanítását szeptember 1-től megkezdte. Cím: Str. Memorandului 10, utolsó feljárt, etaj 3.

Oradeai ortodox zsidó család vállalja teljes ellátásra diáklányt, vagy fiút. Esetleg cserébe Kolozsváron tanuló leányukért. Cím: Benedek Jenő Oradea, Str. Hasdeu 17.

2 zsidó gimnazista kislány nagyon olcsón teljes ellátást kaphat zongorahasználattal centrumban. Cím a kiadóban.

Elvállalok két-három gimnazista kisleányt ortodox kóser ellátással fűrdőszobás lakásban. Deutsch Géza, Reg. Ferdinand 25., Cluj.

Gyár melletti szövetkezeti üzlet vezetésére keresünk szakképzett vezetőt 100—150.000 lej készpénzgaranciával. Ajánlatokat „Komoly jövő” jellegre e lap útján kérünk.

Gimnazista urilány ort. kóser uricsaládnál teljes komfortos ellátást kaphat gimnazista lányunkkal külön erkélyes szobában Clujon, központban. Érdeklődni Piața Mihai Viteazul 39, emelet, ajtó 12 jobb.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ ÚJ KELETBEN

UJ KELET Legújabb hírek

Mozgósították az angol flottát

PARIZS, augusztus 31. (M. T. I.) Az Elysée palotában Lebrun köztársasági elnök elnökletével csütörtök délután hat órakor államtanácsra ültek össze a francia kormány tagjai.

PARIZS, augusztus 31. (M. T. I.) Daladier francia miniszterelnök csütörtök délután Gamelin tábornok vezérkari főnökkel tanácskozott, majd öt órakor Lukacievics párizsi lengyel követet fogadta kihallgatáson.

LONDON, augusztus 31. (M. T. I.) Halifax külügyminiszter a külügyminisztérium vezérkamarájában társaságában felkereste Chamberlain miniszterelnököt, akivel hosszasan tárgyalt. Az angol kormányfő ezt megelőzően Sir Samuel Hoare belügyminiszterrel folytatott megbeszélést.

LONDON, augusztus 31. A német távirati iroda azon értesülését közli, hogy a londoni kormány mozgósította az angol flottát.

Közvetlen német-lengyel tárgyalások Stockholmban?

LONDON, augusztus 31. (Dunaposta) Londoni politikai körök lehetségesnek tartják, hogy a közeli napokban közvetlen német-lengyel tárgyalásokra kerül sor. A tárgyalások színhelye valószínűleg Stockholm lesz.

LONDON, augusztus 31. (Dunaposta) Londoni politikai körökben kimos benyomást keltett az a hír, hogy Németország állandóan informálja a Szovjetuniót a lengyel-német viszony alakulásáról.

Róma méltányolja a lengyel mozgósítást

Varsó, augusztus 31. (Dunaposta). Lengyelországi híradás szerint a lengyel kormány a mozgósítás elsősorban azt akarta kifejezésre juttatni, hogy utolsó percig kitart állásfoglalása mellett.

Római politikai körök véleménye szerint erre a lépésre nem volt szükség, hiszen Németország, valamint Lengyelország szövetségesei jól tudják, hogy Varsó nem tér el állásfoglalásától.

Rómában két okkal magyarázzák a lengyelországi mozgósítást. Az egyik ok az, hogy Anglia azonnal közölte a lengyel kormánnyal a német válaszcsevegést, amelyből Varsó azt a következtetést vonta le, hogy az első Londonhoz intézett jegyzékhez hasonlóan, Berlin nem változtatott álláspontján.

A mozgósítás második oka, hogy Lengyelország szerdán reggel értesült a lengyel-orosz határon történt szovjet csapatösszevonásokról. Ezek a csapatösszevonások annál kimosabb meglepetést keltettek Varsóban, mert azok a legfontosabb lengyel stratégiai pontok közelében történtek.

Római politikai körök véleménye szerint a szovjet csapatösszevonások, a német csapatoknak Szlovákiaba való bevonulása, valamint a lengyel határon történt litván csapatösszevonás is hozzájárult a lengyel mozgósításhoz. Rómában úgy vélik, hogy kár Lengyelországot ilyen presszóval hasonló lépésre kényszeríteni.

A szovjetkötet Cianonál Róma, augusztus 31. Ciano olasz külügyminiszter a szerdai nap folyamán rendkívül fontos diplomáciai eszmecsereket folytatott. Az olasz külügyminiszter kihallgatáson fogadta előbb az amerikai, majd a szovjetkötvetet. Utóbbival több, mint két óra hosszúságú megbeszélést folytatott.

Rómából jelentik, hogy Ciano három ízben kérte magához a csütörtöki nap folyamán Mackensen német nagykövetet, akivel nagyszabású tanácskozást folytatott. A csütörtöki nap folyamán a madridi olasz követ jelent meg kihallgatáson Cianonál, akitől arról igyekezett információkat szerezni az olasz külügyminiszter, hogy háboru esetén milyen álláspontra helyezkedne Spanyolország?

Hitler ragaszkodik Danzighoz és a korridorhoz

Berlin, augusztus 31. A DNB jelenti: A Berliner Zeitung am Mittag a nemzetvédelmi tanácsról szóló cikkében megállapítja, hogy ez az új szerv Hitler azon törekvéseinek akaratait és elhatározásait fejezi ki, hogy minden körülmények között keresztül viszi Danzignak és a korridornak a birodalomhoz való csatolását. A béke megmentésére irányuló erőfeszítéseket illetően a lap úgy véli, hogy kényszeríteni kell Lengyelországot a béke követelményeinek elismerésére.

Rendkívüli minisztertanács
Budapest

Varsó, augusztus 31. A Pat közli: Hory András varsói magyar követ csütörtökön felkereste gróf Sembeck külügyi államtitkárt, akivel hosszasan tárgyalt.

Budapest, augusztus 31. A Dunaposta jelentése szerint Magyarország Mussclinitől várja a válságból való kibontakozást. A német sajtó szerint Magyarországon a hangulat nyugodt és még mindig bíznak a válság gyors megoldásában.

A kormány rendkívüli minisztertanácsot

tartott, amely a jelenlegi helyzettel foglalkozott.

Szlovákia német katonai közigazgatás alatt

Pozsony, augusztus 31. D. N. B.: A szlovákiai közigazgatás vezetését átvette a német katonaság. Egyes angol körök rendkívüli jelentőségűnek mondják a szlovákiai eseményeket, mert Szlovákia megszállása veszélyeztetné Lengyelország életbevágó érdekeit és biztonságát.

Sano Mach szlovák propagandafőnök tegnapi beszédében kijelentette, hogy az ifjú köztársaság hadserege együtt halad a német erőkkel és kivívja a lengyelek által elvett területet visszacsatolását.

Papen a balkáni államok függetlenségéről

Istanbul, augusztus 31. (Rador.) Von Papen német nagykövet nyilatkozott az Ulus Anka című félhivatalos lapnak. Papen állást foglal a rágalmozásokra alapított kampány ellen, amelynek célja, hogy az esetleges háború felelősségét Németországra hárítsák és támadó szándékot tulajdonítsanak Németországnak Törökországgal szemben. Németország a balkáni és közkeleti államokkal a jogegyenlőség és teljes politikai függetlenség alapján a legszorosabb gazdasági együttműködés politikáját folytatta. (?) Ez a politika kedvező az összes felek számára. A német-orosz paktum hozzájárult az orosz-német ellentéték elhárításához és termékeny együttműködés útját nyitotta meg. A paktum célja hason-

ló ahhoz, amit Németország követett a balkáni és közkeleti országokkal szemben. Az orosz-német paktumnak olyan felfogásban való interpretálása, mintha Németországnak támadó szándékai lennének, a közvéleménynek célszerű tévedésbejuttatása és a béke megőrzése érdekében kifejtett erőfeszítések kompromittálására célozza.

Istanbul, augusztus 31. (Rador.) Félhivatalos körök cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint Törökország általános mozgósítása készüljön állana.

A párizsi új török nagykövet tegnapi bemutatkozó tisztelegése alkalmával Lebrun francia államfő előtt Törökország és Franciaország barátságának megszilárdítását hangoztatta.

A német-orosz szerződés a szovjet legfelsőbb tanácsa előtt

Moszkva, augusztus 31. A legfelsőbb szovjet tanács csütörtökön este fél nyolckor összeült és tárgyalás alá vette a német-orosz megemtetámadási szerződés ratifikálásának kérdését.

Moszkva, augusztus 31. Egy most elké-

szült katonai törvénytervezet, amely szovjet-parlament jóváhagyására vár, e évre emelte fel a katonai szolgálatot és újoncoszás korhatárát 19-ről 18 évre szétvonta le.

A pápa újabb békeakcióba kezdett

VATIKANVÁROS, augusztus 31. (Rador.) A Vatikán álláspontját közlő Osservatore Romano foglalkozik a nemzetközi helyzettel. Megállapítja, hogy a tárgyalások elhúzódásának a következő indokai lehetnek: 1. A két fél egymást igyekszik kifarsztani, hogy megtörve a másik ellenállásának álláspontját békes megoldással kényszerítse rá. 2. Elhúzódnak a tárgyalások, mert mindkét fél kerülni akarja a háborút. 3. A tárgyaló felek a lehetőség szerint egymásra szeretnék hárítani a háború felelősségét. 4. A tárgyaló felek huzzák a tárgyalásokat, mert egyes európai és Európán kívüli államok magatartása háboru esetére még nem tisztázódott kellőképpen és ezt be szeretnék várni.

Vatikánváros, augusztus 31. A Havas távirati iroda jelenti, hogy XII. Pius pápa újabb lépést tett a béke érdekében az érdekelte hatalmak kormányainál.

London, augusztus 31. A Reuter jelenti Times római jelentés alapján írja, hogy olasz kormány szoros összeköttetést tart fenn a Szentzékekkel. Két nappal ezelőtt a Szentzék melletti olasz követ kihallgatáson jelent meg a pápánál, akit tájékoztatott az orosz-német megemtetámadási szerződés megkötéséről, leszögezve, hogy ez semmilyen befolyással nem bír Olaszország kommunista-ellenes politikájára. A Times szerint a pápa kijelentette az olasz követ előtt, hogy bízik Olaszországnak a békéért folytatott erőfeszítésében.

A pápa — írja a Times jólétesült forrása — való hivatkozással — szerdán hosszú táviratot intézett Roosevelt elnökhöz, megelégedésének adva kifejezést az Egyesült Államok elnökének legutóbbi lépése fölött és hangsúlyozva, hogy azt tovább kell folytatni.

Háboru esetén a „Hagana“ veszi át az angol katonaság szerepét Palesztinában

A palesztinai főkormányzó és a Vaad Leumi megegyezése

BUCURESTI, augusztus 31. A „Tempo“ című lap írja: A cionista szervezet bukaresti országos központja táviratot kapott Palesztinából, amelyben értesítik, hogy a Vaad Leumi, a palesztinai zsidóság nemzeti tanácsa, tárgyalásokat folytatott tegnap a szabadságról napokban viszártért főkormányzóval. A távirat szerint a felek megegyeztek abban, hogy amennyiben a nemzetközi feszültség háborus konfliktushoz vezetne, a Hagana, a palesztinai zsidóság övédelmi szervezete átvenné a Palesztinában állomásozó angol csapatok szerepét. A hírt átvették az angol lapok is, amelyek kihangsúlyozták azt a szerepet, amelyet katonai szempontból a palesztinai zsidó erők betölthetnek.

Három heti
gyógykúra

BUDAPESTEN

A FURDOK METROPOLISABAN

Dijmentes vizum, 50%-os kedvezmény a magyar vasut vonalain. Lakás és teljes ellátás luxus szállodában, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény. Egész évben nyitva. Lejben fizetendő a

ROMANIA

SOCIETATEA COMERCIALA OFICIALA DE TURISM összes irodában.

Cluj: „ECONOMIA“ Piața Unirii 23. Telefon 32-06.

Dis
Ta
piá
No.
10. T
Havo
évre
földre
félv
Hírde
„UJ
bánat
ja. C
forrás
A p
Angl
Leng
Berli
német
pöntekr
töltötte
hangszó
tanácsok
csot, an
Neurath
tropp
é
dalmi v
Berlin
Csütörtö
Hitler a
hadsereg
„A le
Berlin
reggel né
rer a K
ült a Re
egyenruh
neplésben
A parl
totta meg
— Ké
órákor h
pülő és
— Éve
olyan ké
a versail
helyzet t
város vol
és az ma
link, a f
Mint az f
németeket
ték. Több
bernek ke
elhagynia.
len állapo
ján próbál
litja, hogy
revizió ére
szocializm
tizenöt esz
reviziónak
ség útján
tént meg.
ezek után
vált állapo
ezeket a j
kezesek k
azok megá
borus csele
kozó javas
ben a mód
rei kiküszö
ták. Ismer